

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmívelő Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesre 4. félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 16. szám.

Április hó 17

A föltámadás ereje

Irta: Schandl Károly dr.

A kereszténység nagyszerű be rendezkedéséhez tartozik, hogy a föltámadás ünnepe minden esztendőben visszatér. A Gondviselés úgy akarja, hogy az emberiség sohasem feledkezzen meg arról a nagy áldozatról, amit Isten hozott a bűnbeesett emberiségnek, midőn egyszülött fiát küldte le a földre, hogy szenvedésével és keresztthalálával megmentse az emberiséget. Megrendítőbb tragédia nem játszódott le a teremtés óta a földön, mint a Golgota megrázó eseménye, amikor Krisztust szörnyű kínok között feszítették a keresztre. Az egykoru följegyzések és a későbbi látomásos megrázónak adják elő a megrendítő kinszenvedéseket s a világraszóló igazságtalanságot, mely Jeruzsálemben lejátszódott. Majd kétezer év óta kálváriajáráshoz hasonlítjuk a nagy szenvedéseket, melyeken nemzetek mentek át, amikor igazságtalanul szenvednek megaláztatást és elnyomást. A kereszténység gyönyörű fölépítéséhez tartozik, hogy a kálváriát a dicsőséges föltámadás követte. Krisztus győzedelmeskedett a poklokban s bár a római helytartó és a zsidó főpapok fegyveres öröket állítottak köziklába vájt sirboltja elé, halottaiból harmadik napon dicsőségesen föltámadt. A hatalmas drámának ez az öröndetes fejezete vizsgálat minden nemzetnek, hogy a kálváriát járó nemzet bizalommal nézhet igazságának föltámadása elé.

Közel husz esztendője, hogy Magyarország Golgotájára érkezett. A belső ellenségek néprontásával kezdődött a kálváriajáráás, melynek külön-külön stációja volt az a sok belső viszály, mely már a háboru előtt gyöngítette nemzetünk erejét. A diadalmas magyar honvédség hátbatámadása és nyomában az októberi összeomlás, majd a véres kommunista forradalom külön-külön állomásai voltak a tragikus kálváriajáráának, melyet Szent István országának végig kellett járni. Ez a kálváriajáráás csak Trianonban végződhetett. A poroszok a népek Golgotájára hurcolták Magyarországot, melynek földjén és népén megosztottak, mint Krisztus ruháin a katonának, akik a Golgota hegyén őrizték a keresztrefeszített Istenembert. Mint Krisztus tanítványai nem estek kétségbe a Golgotán lejátszódó tragédia után, úgy nemzetünk jobbainak milliói sem

adták át magukat a lelki megsemmisülésnek, amikor Trianon megrázta az ezeréves magyar földet. Hitünk a föltámadásban élni kezdett és a hit lángja lobog majd husz esztendő óta, bár a magyarság napjai váltakoznak: néha derűt, néha bánatot hoznak.

A falu és a magyar föld hívő népe egy pillanatra sem fog bele-törődni abba, hogy a trianoni sirboltban maradjon Szent István király országa. A föltámadás hite tartja bennünk a lelket s ezért dolgozunk és neveljük gyermekeinket, mert hiszünk abban, hogy eljön a dicsőséges feltámadás ideje. Történelmi események játszódottak le a trianoni Golgota óta, melyek hitünket erősítik. Legutóbb is olyan nagy esemény játszódott le a szomszédunkban, mely esemény menydörgésszerűen hirdeti az egész földkerekségnek, hogy az emberi erőszak műve sohasem tarthat örökké. De éppen ez az esemény erősíti meg azt a felfogásunkat is, hogy önmagunkban kell nevelni az erőt, mely a föltámadásra vezet. Gyáva nemzet, mely önmagában nem tud összetartani, hitvány módon vész el. Erős nemzet, mely legyen bár kisebb a többiekénél, teljes erkölcsi erőt hord lelkében s ismeri kötelességét önmagával szemben: még halottaiból is föltámad. Nemzet, melyet a többiek becstelnek erényeiért és erkölcsiért, bizony számíthat a föltámadásra. A belső erők acélozásának azonban első feltétele, hogy ne tőrje magában maga a nemzet a lelki kártevőket, akik a széthuzással, igaztással és félrevezetéssel erőt emésztenek. Külföldön hallottam a napokban, hogy egyik volt ellenséges fővárosban csak attól tartanak, hogy a magyarság egy táborban forr össze, mert ez reájuk veszedelmet jelent. Akik a magyarság halálát kívánják, azok azt szeretnék, hogy fejtelenség és pusztító viszály kerekedjenek fölül a magyar földön. A föld népe és a falu polgársága példás és hazafias fegyelmezettséggel viselkedik ma a történelmi események idején. Bámulatos, mennyi kísérlet történik ennek a népek a megrontására, de az szilárdan ellenáll és kitart a magyar föltámadás hite mellett.

A beborult horizont nem mindig világosodik mind a négy világtáj felől. Néha csak észak felől

szakadoznak a felhők s az északi fény világossága hatol a hívő lelkékbe, hogy nem tart soká már a sötétség, s ha észak felé nézünk, ott látunk egy ugyancsak kálváriás nemzetet, mely 150 éves teljes földarabolás után dicsőségesen föltámadott. Együtt küzdöttünk vele századokon keresztül a keleti veszedelem ellen. Közös királyaink voltak s védttük öntestünkkel a keresztény Európát. Föltámadott testvér-nemzetünk,

mert kellő időben belső erőt mutatott.

Magyar népünk a belső kártevőkkel folytatja most a harcot s gyönyörűen bontakozik ki szilárd ellenállása a széthuzás ármányain. A falu népe halásan tekint Hunyadi János kormányzó méltó utódja felé s benne köszönti a haza megmentőjét s a föltámadási erő dicsőséges vezérét. Látja kezében a keresztet, melynek jelében Hunyadi János diadalra vitte a magyar seregeket. S megszólalnak a husvétii harangok méltó válaszul a kormányzó szótára, hogy lesz föltámadás, mert él a magyar népben a föltámadási erő!

Ime, a tettek!

A keresztény világ számára, közel kétezer esztendő óta, Husvét a beteljesülés ünnepe jelent. Ünnepe annak, hogy feltámadott a Szeretet gondolata, eszméje, amelyet az Istenfia ajándékozott a világnak, de amelyet három napra sikerült megölnie az erőszaknak, a gonosziságnak...

Azóta bizony sokszor — szinte úgy tűnik: szünetlenül — járta a Golgotát a szent eszme és az emberiség rendületlen hittel lesi, várja az évfordulók zsolozsmás napjain, hogy a harangok zugása a mindennapos életben is hirdesse a várva-várt, áhitva-áhitott igazi és általános feltámadást...

A magyarságnak az 1938. esztendő husvétján ezt a feltámadást hirdetik a harangok.

Az igazságtalanság intézményesítésére alapított liberális társadalmi és gazdasági rendszer hatalmas köziklája már megingott, hogy elfoglalja helyét a keresztény szeretet és testvéri gondolat...

Alig hat hét telt el azóta, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök Győrben elmondotta a kormány ismert munkatervét, amelyet hittel, felcillanó reménységgel, magyaros fellebbanású lelkesedéssel fogadott a nép, a lelkesedés mögött azonban ott kísértett a belétörődés abba, hogy a magasztos elgondolások ellaposodnak, felhigulnak akkorra, amikor — lassan-lassan — megvalósulásra érnek...

A kishitűeknek, a multak alapján talán joggal kétkedőknek azonban ezuttal nem volt igazuk.

Szinte rohamos ütemben követték egymást a komoly, tettek jelentő intézkedések.

Megjelent a kormányának hosszú idő után első, *hiány nélküli költségvetése*; rendeletek, részletes tervek formájában kialakulnak a körvonalai az *egymilliárdos beruházási program* nyomán keletkező gazdasági fellendülésnek; az *igazságtalan és aránytalan vagyon- és jövedelemeloszlás egyenlőségbe hozatala* is megkezdődött; *vagyongadó* kivetésével szorítja rá a kormány a tehetőseket az országépítő munka terheinek elvállalására; a *spekuláció tulkapását örökösmentesítés* kivevésével előzi meg; az egész vonalon szabályozza a *munkavállalók szociális helyzetét*; a tekintélyes lerombolásának *sajtóreformmal* vet gátat; a nemzeti vagyon jövedelmeit és a dolgozó tömegek munkája eredményeit a pénz mindenhatóságának jogán szipolyozókat arra kényszeríti, hogy *felreálljanak a keresztény tömegek érvényesülésének útjából*: ime ugyszólván napok alatt tetest öltöttek azok a gondolatok, amelyek hat héttel előbb, Győrben történt elhangzásukkor lelkesedésbe hozták az ország népét.

Az 1938-ik esztendőnek, Szent István halála 900-ik évfordulójának husvétján, Darányi Kálmán miniszterelnök és kormányának munkájának eredményeképpen

éri meg a megcsontított ország a szentistváni gondolatok, államelvek feltámadását.

Méltóbban megünnepelni az évfordulót és biztonságosabban megalkalmazni a második évezred sorsát valóban nem lehetett volna...

A HÉT POLITIKÁJA

Képviselőház

A képviselőház április 7-iki ülésén befejezte a pálosztóügyi javaslat vitáját, amelyet részleteiben is elfogadott a Ház.

Az április 3-iki ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette az 1938-39. évi költségvetést, továbbá az egyes beruházásokról szóló törvényjavaslatot és több pénzügyminiszteri jelentést.

Ezután a miniszter rátért költségvetési exozéja előterjesztésére. A miniszter vezető részében rámutatott arra, hogy az 1931-32. évi költségvetés óta a most benyújtott költségvetés az első, amely egyensúlyban van, tehát fedezetlen tételei nincsenek. Az 1936-37. év bevételei olyan kedvezően alakultak, hogy egyféléll az előirányzott deficit elmaradt, másfelől jelentékeny tételek voltak beruházásokra fordíthatók anélkül, hogy az adóterheket emelni kellett volna. Megállapította a miniszter, hogy az üzemek helyzete is javulást mutat és az állami adósságoknál a kiadási előirányzat csökken. A közigazgatás kiadása ugyan 827 millióról 846 millióra emelkednek, ebből azonban 27 millió jut honvédelemre, még pedig a 600 milliót beruházástól függetlenül, illetve azon kívül. A pénzügyminiszter elismeréssel emlékezett meg a nemzet áldozatkészségéről, majd részletezte az egyes tárcaik költségvetési tételeit. Bejelentette, hogy a kormány törekszik az arányos és igazságos teherviselés megvalósítására, majd hangsúlyozta, hogy a gazdaságvédelem megzúntatása csak akkor és úgy lehetséges, ha a mezőgazdaság helyzete védettséget nélkül és szilárd alapokon nyugszik. Ismertette ezután a miniszter az ezermillió pengős beruházási terv részleteit és a fedezet előteremtésének módjait. Rámutatott arra, hogy a program megvalósítása a szolgálmi kívánt honvédelmi szempontokon felül élelénkítően fog hatni az ország gazdasági életére, megszünteti a munkanélküliséget és lehetővé teszi a szociális nehezégek enyhítését. Az exozé a miniszter a Ház lelkes ünneplése közben azzal a megállapítással fejezte be, hogy az egymilliórdos beruházási program mértőföldök lesz a magyar boldogulás útján.

Ezután Darányi Kálmán miniszterelnök terjesztette be a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának biztosításáról szóló törvényjavaslatot, majd Mikecz Ödön igazságügyminiszter nyújtotta be a sajtórendészeti javaslatot.

A Ház üléseit ezután bizonytalan időre elnapolták. Valószínű azonban, hogy a képviselőház az ünnepek után, április utolsó hetében újabb összeül.

Felsőház

A felsőház április 7-iki ülésén Károlyi Gyula gróf mondott nagy beszédet a kormányzó szótáráról. Meltáta a szótart nagy jelentőségét és rámutatott arra, hogy a kormányzó rádióbeszéde az egész országban megnyugvást, bizalmat és reményt kellett. Károlyi Gyula gróf beszéde közben a felsőház tagjai nagy lelkesedéssel, perceként át ünneplék a kormányzót.

A napirend során a felsőház a kultustörvényjavaslatot tárgyalta; a vitát április 8-án folytatta és fejezte be. Ezután a mezőgazdasági öregségi biztosítási javaslat vitáját kezdték meg.

A vita első szónoka József királyi herceg volt, aki beszédében rámutatott arra, hogy az országnak létérdeke a szociális kiegyensúlyozottság. Hazafias kötelesség a falu népének meg erősítése, tisztességes megélhetésének biztosítása. Károlyi Gyula gróf

szociális érzéstől áthatott felszólalásában hangsúlyozta annak a fontosságát, hogy a telepítés során csak nemzeti szempontból megbízható emberek kezére kerülhessen földtulajdon.

Az április 9-iki ülésen Purguly Emil erélyes intézkedéseket sürgetett a demagógiával szemben, amely a birtokos osztály ellen iparkodik hangolni a tömegeket. Utána Gáspár Ferenc, a mezőgazdasági munkások felsőházi képviselője, szólalt fel. A mezőgazdasági munkásság köszönetét fejezte ki a javaslatért és illetékes államférfiaknak és elismeréssel emlékezett meg a javaslatot támogató földbirtokosokról. Gáspár Ferencnek magas színvonalú beszédéhez elsőnek József királyi herceg gratulált.

Számos felszólalás után Marschall Ferenc dr. földművelésügyi miniszter mondotta el a vitázóról beszédét. Ismertette a magyar agrárszociálpolitika eddigi alkotásait és a szerves birtokpolitika alapelveiről beszélt. Hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint a birtokpolitika tempóját a lehetőségek határain belül gyorsítani kell és különös gondot kell fordítani a kisemberek házhelyhez juttatására. Nagyhatású beszédét azzal a gondolattal fejezte be, hogy a nemzet csak akkor számíthat feltámadásra, ha megépül az a hid, amely az országban összeköti a nagybirtokot a közép- és kisbirtokkal s ezen keresztül a mezőgazdasági munkással és cseléddel.

A miniszter lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után a felsőház a javaslatot elfogadta.

A felsőház üléseit ezután bizonytalan időre elnapolták.

A NEP történelmi jelentőségű értekezlete

A Nemzeti Egység Pártja április 7-én, délután történelmi jelentőségű értekezletet tartott. Ezen az értekezleten ismertették ugyanis a kormányt a Ház elé terjesztetni kívánt nagyfontosságú törvényjavaslatokat, amelyekkel a Vasárnap más helyen foglalkozik.

Az értekezlet megnyitása után a párt nagy lelkesedéssel ünneplte Darányi Kálmán miniszterelnököt, aki a győri program megvalósítására irányuló elgondolásait ismertette. A miniszterelnök után Reményi-Schneller Lajos dr. pénzügyminiszter az új, deficitmentes költségvetést és a beruházási tervezetet terjesztette az értekezlet elé, majd Mikecz Ödön dr. igazságügyminiszter a „társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló javaslatot”, az ugynevezett zsidó-javaslatot terjesztette elő.

Ezután Mecsér András országgyűlési képviselő mondott köszönetet a miniszterelnöknek a bátor kezdeményezésért.

Több felszólalás után Darányi Kálmán miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány rövidesen a javaslatnak a földtulajdonnal kapcsolatos vonatkozásait is rendezni kívánja. Biztosítani akarja a kormányban azt a jogát, hogy földbirtokosokhoz való hozzájárulását abban az esetben is megtagadhasssa, ha az állam nem kíván elővásárlási jogával élni, továbbá elő akarja mozdítani a földbérlet szövetkezeti alakulását. A miniszterelnök végül hangsúlyozta, hogy a kormány az ugynevezett zsidó-javaslatban elment a lehetőségek határáig és ezért arra kérte a párt tagjait, hogy senki rá ne lóttájon a kormányra.

Végül Mikecz Ödön igazságügyminiszter bejelentette, hogy a kormány törvényjavaslatot kíván benyújtani a 33-as országos bizottság meghosszabbításáról, valamint bizonyos sajtórendészeti intézkedésekről.

Törvényjavaslat a zsidókérdés rendezéséről

A képviselőház április 8-iki ülésén nyújtotta be Darányi Kálmán miniszterelnök a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló törvényjavaslatot, amelynek az a célja, hogy

a zsidóságnak az értelmi pályákon elfoglalt állásait bizonyos számarányban lecsökkentsék.

A javaslat intézkedik a sajtókamara és színművészeti kamara felállításáról. E kamarák létszámának legfeljebb husz százaléká lehet zsidó. Előírja a javaslat, hogy a vállalatok a jövőben 80 százalék keresztnémet, husz százalék zsidót alkalmazhatnak. Az évi illetmény pedig, amelyet a vállalatok bármily címen zsidó alkalmazottaiknak részére kifizetnek, csak husz százalékba lehet, a hasonló munkaviszonyban lévő összes munkatársak illetményeinek. A javaslat

e rendelkezések végrehajtásának határidejét a vállalatoknál öt, illetve tíz, a sajtónál és a színházaknál másfél évben állapítja meg.

Megállapítja a javaslat a zsidóság ismertetőjét is. Magyarországon zsidónak számít az, aki zsidónak született és 1919 augusztusig nem tért át más vallásra. Alkalmaztatási szempontból nem számítanak zsidónak azok, akik 1919 augusztus előtt más vallásra tértek át s abban meg is maradtak; továbbá a hadirokkantak és a tűzharcosok.

Ezt a törvényjavaslatot, amely az egész magyar társadalmat megmoz-

gatti hivatott, röviden zsidótörvénynek nevezik, mert a zsidókérdés okzerű rendezését át kívánja elérni a magyar gazdasági élet zavarainak megszüntetését, fájó és sok esetben elmeresedett sebeinek gyógyítását.

A kérdést, amely régen időszerű lett volna már, csak súlyosította a szétépett és gazdasági lehetőségeitől mindjobban megfosztott hazánkra szakadt trianoni átok, amely tehetetlenül sorvasztotta a falvak népét, elhelyezési lehetőségétől fosztotta meg az értelmiségi ifjúságot, keresztény-külvé tette a munkást, kenyértelenné a falusi nincstelent. Ugyanakkor azonban a védővámok folytán erősen növelte a kártelek hatalmát s a bankok vagyonát. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a hatalmas zsidó vagyonok és vállalatok mögött és keretében elhelyezkedett zsidó értelmiség arányszámában és kereseti lehetőségében nagy eltulodások észlelhetők a keresztnémet hátrányára. A javaslat huszszázalékos arányszáma — tekintve azt, hogy a vállalatok tulajdoni része zsidó részvényeseké s eddigi alkalmazottaik nagyszámában saját hitorszoaik voltak — óriási lépés a cél felé.

Csak a megoldásban is olyan erőlyes legyen, mint amilyen észszerű volt az elgondolásában. Tízennegy ezer keresztnémet embernek munkabéállításával — ezt jelenti a törvény végrehajtása — mindenestre komoly lépést teszünk a gazdasági nyugvópont elérése felé, amire az egységes magyar boldogulásnak szüksége van.

A magyar gazdaközönség bizalommal várja a földbirtokvagyonnal kapcsolatos intézkedéseket is; az ugynevezett zsidótörvény ugyanis ilyen értelmű kiegészítésre szorul.



Április 10-én a Német Birodalomban kettős szavazás volt; az egyiknek során a birodalmi gyűlés tagjait választotta meg a német nép. Ennél a szavazásnál a szavazók 99,08 százaléka szavazott igennel; ez az igen helyeslést jelentette annak, hogy Németország beolvassza Ausztriát. A másik szavazással Ausztria népe foglalt állást a birodalomhoz történő csatlakozás kérdésében. A leadott szavazatok 99,75 százaléka „igen” — volt. A német nép tehát egységesen tett hitet a nagyméretű birodalom mellett.

Franciaország ezzel szemben továbbra is a széthuzás képét mutatja. A lemondott Blum helyett Daladier alakított kormányt, hosszabb tanácskozás után. Kormányja az „erős kéz” kormányként foglalta el helyét, céljál tűzve ki a polgári egység megteremtését. A kamarában és a szenátusban, szinte drámai körülmények között, sikerült is többséget kapnia, a szocialista és kommunista munkásság azonban még nem döntött állásfoglalása felett.

Az angol-olasz megegyezés befejezett tényé vált; valószínű, hogy április 16-án már alá is írják az egyezményt. A megegyezéssel függ össze az, hogy Anglia végkép tisztázni akarja az abesszin-kérdést. Az ország-nélkülvé vált Hailé Szelasszié „kormány” ugyanis még tartja a Népszövetségnek, Anglia ezért jegyzékét intézett a Népszövetséghez és kezdeményező lépést tesz aziránt, hogy Olaszország abessziniai hódítását azok az államok is elismerjék, amelyek még mindig azt hiszik, hogy a tényeket meg lehet változtatni azzal, hogy nem veszünk róla tudomást. Anglia jegyzékével a Népszövetség május 9-iki tanácsulása foglalkozik.

Az összetakolt Csehszlovákiában a többséget alkotó kisebbségek miatt sok az izgalom. A cseh kommunisták kijelentették, hogy amennyiben a szünetemetek bármilyen engedményt kapnak, forradalom fog Csehszlovákiában kitörni. A tót néppárt ugyancsak erőlyesen lép fel jogai elismerése érdekében, sőt a parlamentből is kivonult.

A német sajtó Horthy Miklós kormányzó rádiószózatával kapcsolatosan meglepő elismeréssel szól Magyarországról, mint a rend, nyugalom és szilárdaság pontjéről.

Spanyolországban a nemzetiek csapatai feltartóztatathatatlannal folytatják előnyomulásukat.

Albrecht királyi herceg újra megnősül

Albrecht királyi herceg — hivatalos jelentés szerint — bejelentette Horthy Miklós kormányzónak, hogy a közeljövőben nőül veszi felsőbányai Bocsagy Katalin tanítónőt, aki a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsnál teljesített szolgálatot.

Albrecht királyi herceg a menyasszonyával — aki különben a főherceg volt szárnysegédjének sógornője — Debrecen közelében, egy vadászati alkalmával ismerkedett meg. Bocsagy Katalin ugyanis a cserepestanyai elemi iskolában tanított. A tanyai iskolából hamarosan Budapestre, a minisztériumba helyezték át.

A fejedelmi esküvőt, értesülésünk szerint, a Bécs melletti Badenben fogják megtartani.

Szép eredménnyel zárult az első tejakció: 10.000 falusi gyermek kapott négy hónapon át tejszonnát

Április hó végén fejeződik be, illetve május elsejétől a tél beálltáig szünetel az akció, amelyet a *Falu-Gazdaszövetség Női Szakosztálya* elnökének, dr. Schandl Károlynének kezdeményezésére és odaadó irányítása mellett a szegénysorsu falusi gyermekek egészségének feljavitása érdekében folytatott. Az akció sorái áldozatos szervező munkával

17 vármegye 92 községében szervezte meg a Szövetség az iskolásgyermek uszonnát

és a helyi társadalmak tehetősebb tagjainak a bekapcsolásával 9800 gyermek számára biztosította naponta a 2 deci langyos tejből álló uszonnát.

Most, amikor az akció első négy hónapja lezárult és a megalkotott helybiztonságok jelentései feldolgozást nyernek, meg kell állapítani, hogy a tej-akciónak várakozáson felüli kedvező eredménye lett: a spanyolsápadt iskolásgyermek arca kipirosodott, a fáradt, tüdőbajra hajlamos gyermekek ellenálló képessége fokozódott és a szokásos túltúói és koratavasi megbetegedések aránya megjavult.

További, nem kevésbé öröndetes eredménye az akciónak az, hogy

a falusi társadalmi rétegek közti kapcsolatokat megerősítette.

A tejesztő bizottság munkájában résztvevő faluvezetők és tehető gazdák ugyanis állandó és közvetlen kapcsolatba kerültek a falu elesettjeivel azok gyermekein keresztül és a falu szociális egyensúlya a korábbinál kedvezőbb lett.

Különösen az ugynevezett *borvidékek* észlelhető szembeszökően a tej-akció áldásos hatása. Ezek a vidékek ugyanis az a káros szokás alakult ki, hogy a csak alig értékesíthető bor fogyasztásának elősegítése érdekében az *iskolásgyermekekkel is bort itattak*, aminek a gyermekek egészségére való káros hatását talán nem kell különösebben hangsúlyoznunk. Amióta azonban a kicsinyek az iskolában megkapják a tej-uszonnát és a jó példa hatására azok a gyermekek is, akik addig „*bort kávéztak*”, tejet kérnek odahaza.

ez a szokás visszafejlődően van.

A szervezés során a legnagyobb megdöbbenéssel állapította meg a *Női Szakosztály*, hogy az akcióba bevont gyermekek közül sokan még életükben, az *anyatejen kívül tejet nem ittak*; és számos olyan gyermek van, aki *hetenként csak egyszer evett főtt ételt*. Mindezeknek leromlott szervezete számára szinte életmentő hatása van a napi tejadagnak. Erről a hatásról a helyi orvosok és bizottságok hivatalos jelentései mellett meghatározott elvességgel számolnak be

a gyermekek ákombákkal irt, de szeretettől áthatott levelei...

A folyó évi január elsején megkez-

dett tej-akció április végén befejeződik. Őszkor azonban nemcsak az eddig bekapcsolt 92 községben, hanem sokkal szélesebb keretek között folytatódni fog. A vármegyék és a helyi közigazgatás vezetőivel karöltve, a *Falu-Gazdaszövetség Női Szakosztálya* — dr. Schandl Károlyné agilis, fáradságát nem kímélő vezetésével — azokban a községekben, ahol a legna-

gyobb szükség van rá, tovább szervezi a jövő nemzedék megmentésére hivatott, nemes elgondoláshoz akció, amelynek lebonyolításában és anyagi feltételeinek előteremtésében a helyi társadalom minden rétege magyar szívvel és keresztény áldozatkészséggel vett részt eddig is és hihetőleg a jövőben sem fogja attól támogatását és segítségét megtagadni.

Ünnepiesen fogadják Németországban a magyar munkásokat

Elindult az ötödik munkás-különvonat

A magyar mezőgazdasági munkások, akik a múlt esztendőben hónapokat töltöttek Németországban, — mint megirtuk — becsületet szereztek hazájuknak és a legtöbben néhány száz pengőt is félretettek tisztességes keresetükből. A munkások komoly és derekas viselkedése, arra indította a német kormányt, hogy a folyó évben ismét azzal a kérrrel fordult a magyar illetékes ténylezőkhöz, hogy lehetőleg a tavalyinál nagyobb számban engedjen Németországba munkásokat, egyuttal a német munkaadók a tavaly foglalkoztatott munkások beosztását kérték. A munkások kiszállítása most folyik. *Bécsből is, Hatvanból is* már két-két vonat indult Németországba,

április 11-én, ugyancsak *Hatvanból* elindult a 18 kocsiból álló ötödik különvonat 847 utassal.

Az ötödik különvonattal *Hevesmégye* 6 községéből és *Borsodból* — főként *Mezőkövesdről* — utaztak munkások, akik közé mintegy kétszáz németül is beszélő vas megyei tolmácsot osztottak be.

A vonat indulása előtt az állomáson nagy a sürgős-forgás. A munkások nagy batyukkal megrakottan, felvirágozott kalappal járnak-kelenek, alig lelik helyüket, szeretnének már túl lenni az indulás izalmain. Hozzá tartozóiktól még otthon elbucsztak s most hálás szeretettel veszik körül *Wittner Kálmánt*, a borsodmegyei gazdasági felügyelőség vezetőjét, *vitéz Ghiczey Béla* egri és *Szent-Pály Ervin* miskolci járási gazdasági felügyelőt, tanácsokat, utbaigazítást kérve tőlük.

Lassan beesteledik, — háromnegyed nyolcra tüzték ki a vonat indulását — mindenki elfoglalja a helyét. Szinpompás látványt nyújtanak a *mezőkövesdiek*, akik ezidén vesznek először részt a németországi utazásban és valamennyien otthoni viseletükben mennek.

A kocsiiban előkerülnek a hangszeresek; legalább egy szájharmonika akad minden kocsiiban és feleselődnek a magyar nóták...

Az előzőleg *Hatvanból* indult két vonat egyikét vezette *Ghiczey Béla*, a másikat *Szent-Pály Ervin* járási fel-

ügyelő kísérte ki Németországba. Mindketten elragadtatással mesélik el benyomásaikat.

Örömmel halljuk, hogy az utazás fáradalmait fel sem veszik az idegen környezetbe induló magyar legények, leányok. Egész éjjel hangosan nótáznak, hogy ellensúlyozzák azt a meghatottságot, amely a csalad, a megszokott környezet és a haza földjének elhagyása miatt nyomban erőt vesz rajtuk, ha elhal a nótá. Ezért azután énekelnek vigam, teli torokkal, de könnyes szemmel...

A németek érzik és megértik a magyarok lelkiállapotát; tudják, hogy bármilyen örömmel jönnek is a magyarok Németországba, — hiszen valamennyien azért jönnek, hogy néhány pengőt megtakarítsanak maguknak a télre — mégis fáj a szívük az itthonhagyottak miatt!

Szinte gyengéd szeretettel, meleg barátsággal fogadják tehát a megérkezőket.

Amikor a vonatok német földre érkeztek, *Oppelnben* vig zenésző várta a különvonatokat, pompás reggelit és tisztaít kapnak valamennyien és a német kormány nevében egy magasrangú állami tisztviselő fogadja és veszi át hivatalosan a munkásokat, akiket azután a birodalom különböző vidékein helyeznek el, természetesen előre kidolgozott terv szerint...

Háromnegyednyolc előtt elhangzik a kalauzok jelzése, mindenki az ablakokhoz tódul, lengenek a szalagosvirágos kalapok, fehér zsebkendők, harsog a vig ének... Aztán eltűnik a hangos, világos kocsi, egy darabig még látszanak a piros jelzőlámpák, majd azokat is elnyeli a sötétség.

Nyolcszáznegyvenhét magyar fiú és leány elindult „világot próbálni.”

Segitse őket odakint is, azután karácsony táján vezeld el őket haza a Magyarok Istene!...

Az ötödik vonatot *Szeyberth János* dr., földmívelésügyi miniszteri titkár kísérte ki Németországba. Közlése szerint az eddigi öt vonaton kívül még *kilenc, esetleg tizenegy vonatot* indítanak. Az egész kampány május első felére lebonyolódik.

(B. K.)



ha az ékszerszepségi
tangoharmonikán
játsszik. P 45.—

70 oldalas magyarul írt iskola-album
kizárólag nálunk kapható ... P 4.80

Sternberg

királyi és udvari VII. Rákóczi-ut 60
hangszergyár (Saját palota)

Rendelet az értelmiségi munkanélküliek gazdasági átképzéséről

A hivatalos lap április 13-ik száma közli a kormány rendeletét az *értelmiségi munkanélküliség megszüntetése* érdekében. A rendelet értelmében a kérdéses kapcsolatos ügyeket kormánybiztos intézi; a kormánybiztos egyidejűleg, *Kultúr István* dr. kultuszminiszteri tanácsos személyében ki is nevezte. A kormánybiztos első rendeletével a főiskolát, vagy középiskolát végzett munkanélküliek részére a gazdasági élet különböző ágazataira kiterjedő *átképző tanfolyamokat* létesített. A tanfolyamok hallgatói az elméleti és gyakorlati kiképzés ideje alatt *havi száz pengő tanulmányi segélyt* kapnak. Azoknak, akik a tanfolyamokon részt akarnak venni, 15 napon belül írásban jelentkezniük kell a kormánybiztosnál; címe *Budapest, V., Klotild-ut. 10/c.*

Elitelt röpirat-terjesztők

A budapesti főkapitányság politikai nyomozócsoportja *Hetényi Imre* dr. főkapitányhelyettes irányításával hetek óta nyomozott az utóbbi időben forgalomba került különféle és magas közéleti egyeniségeket is gyalgáló *röpiratok* ügyében. A politikai osztály a közelmúltban *Péntek István*, *Török András*, *Zemitzky Géza* és *Lauter Márton* személyében elfogott egy társaságot, amely irógépen és stencillel készült utszéli hangu röpiratok adott ki. Ez a csoport a röpiratok egész sorozatát állította elő és a röpiratok terjesztésében *tizenöt fiatalember* vett részt. A gyalgató röpiratokat *Pieber László* római-fürdői szatócsüzletének hátsó helyiségében állították elő. Az április 12-én megtartott tárgyaláson a büntetőörvényszék *Péntek István* az állami és társadalmi rend erőszakos felrogatására irányuló büntetért elfogyó börtönrre, *Török András* három hónapi, *Zemitzkyt* pedig egyhónapi és tíz napi fogházra ítélte. *Lauter Márton* bizonyítékok hiányában felmentette a törvényszék.

**Borsajtók,
Borszivattyúk,
Bortömlők,
Borszűrők,
Permetező**

CÍFKA JÓZSEF
pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök:

Budapest, V., Vilmos császár-ut 48.
Telefon: 22-8-92.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

PAPRIKA viszont-
eladásra

kilója: csipősségmentes 4.40; csemege 4.20; édes 3.80; felédes 3.10; rózsá 2.40; erős 1.40 pengő. Szállítási utánvétet, vagy pénz előre. Szállítja:

Kozma János paprika nagykereskedő, Bállya, Pest megye.
Minőségért felelősséget vállalok.

**Schandl Károly
tiz esztendeje**

Tiz esztendeje annak, hogy Schandl Károly dr. az Országos Központi Hitelbiztosítvány eléré került. Az egész világon és természetesen Magyarország felett fokozott erővel végigviharzott gazdasági válság nehéz esztendeit töltötte el eddig annak az intézménynek az élén, amelynek jelentőségét egyre jobban ismerik fel úgy az illetékes tényezők, mint pedig az érdekeltek: a kisemberek milliói. S ebben, valamint abban, hogy a vállalt nehéz feladatokat olyan tökéletesen oldotta meg a kisemberek hitelszervezete: az OKH, oroszlanrész van Schandl Károlynak. Az évforduló éppen ezért túlnő egy személy, vagy egy, bármilyen intézmény jubileumának keretein: *ünnep az egész magyar agrárvilágnak. A mezőgazdaságban dolgozó milliók szívükben ünneplik meg tehát ezt az évfordulót.*

**Az Országos Mezőgazdasági
Kamara a gazdaadósságok
végleges rendezését kívánja**

Az Országos Mezőgazdasági Kamara gondos figyelemmel kíséri a gazdaadósságrendezés fejleményeit és közvetlen tapasztalatait, valamint az adós gazdák panaszai alapján már a múltban is számos alkalommal mutatott rá a rendelkezések hiányosságaira, amelyeknek szabályozása nagy mértékben hozzájárult az adós gazdák körében tapasztalható nyugtalanság lecsillapításához. Az Országos Mezőgazdasági Kamara nemrégiben ismét rámutatott a kormány előtt a gazdaadósságrendezés egyelőre még nem szabályozott kérdéseire és azok mielőbbi rendezését kérte.

**Milyen mérvű
volt a fagykár?**

Az egész ország gazdaközönségét erősen foglalkoztatja a talajmenti fagyok által az elmúlt napok folyamán okozott vetéskár. Annak ellenére, hogy a fagykár nem mondható országosnak és az eddig mutatkozó kár jórésben még rendezhető, kétségtelennek látszik, hogy Kecskenémet, Gyöngyösön és Nagyhörösön, továbbá az ország több más részén a gyümölcsösben és a szőlőben elég számottevő a fagy pusztítása. Az eddigi előzetes jelentések szerint különösen a barack, a cseresznye és a meggy érezte meg a kárt, de vannak olyan helyek is, ahol a vetésekben is mutatkozik fel-fagyás. Nedvesebb helyeken és mélyebben fekvő „fagyugokban” tehát jelentős kára is származhatik a gazdának. A kár megállapítása most folyik.

**Uj állategészség-
ügyi rendelet**

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki az állategészségügyről szóló törvényes rendelkezések módosításáról. Az új rendelet szerint a vásártéren létesített *kutat, vagy más alkalmas berendezést vályuval ellátni nem szabad, a víz merítésére szolgáló vedret pedig akként kell rácsal ellátni, hogy abból az állatokat itatni ne lehessen.* A felhajtott állatokat tulajdonosaik vagy kisérőik csak a magukkal hozott edényekből itathatják.

A nagyállatot — kivéve sürgős kényszerűség esetét — elvezetése előtt alkalmas módon való elkábitása nélkül *levágni nem szabad.* Az oltóanyagtermelő üzem szimultán oltáshoz szükséges sertéspestisvírust csak gyakorlatra jogosított állatorvos megrendelésére szolgáltatni lehet.

A rendelet intézkedik a visszaélések büntetéséről is.

**Fontos rendeletekkel indul
a győri program végrehajtása**

Az elmúlt héten nagyfontosságú rendeleteket tárgyalt le a 33-as országos bizottság; ezeknek a rendeleteknek a kiadásával megkezdte a kormány

**a győri program gyorsütemű
végrehajtását.**

Az első rendelet a *tűzfaiügyek intézésére* vonatkozik; ebben a rendeletben a kormány a tűzfaiügyek intézését országos kormánybiztoság hatáskörébe utalja és egyidejűleg Arvai Ferenc dr. kereskedelmi- és közlekedésügyi miniszteri osztályfőnököt kormánybiztosá kinevezte.

A második rendelet szerint a 3 millió pengőnél nagyobb saját tőkével bíró pénzügyeztetek és biztosítási magánvállalatok bejelenteni tartoznak a jövőben azoknak a nevét és pontos személyi adatait, akiket vezet, vagy irányító hatáskörrel az intézetnél alkalmazni, vagy megbízni kívánnak.

**Az alkalmazás, vagy megbízás
ellen a Nemzeti Bank elnöke és
a Pénzügyi Központ elnöke
tiltakozaht.**

Tiltakozása ellenére, vagy bejelentés nélkül nem szabad vezető tisztviselőt alkalmazni.

Egy további rendelet szerint a Pénzügyi Központnak a pénzügyeztetek feletti ellenőrzési értékhatára ötmillió pengőről húszmillió pengőre emelhető.

A legnagyobb fontossága annak a rendeletnek van, amelyet a kormány az *áralakulás hatályosabb ellenőrzésére* vonatkozólag adott ki. Az árala-

kulás ellenőrzését a kormány ugyan-csak kormánybiztos hatáskörébe utalja. A kormánybiztos jogában áll bármely üzemet, vállalatot, vagy érdekképviseleteket az ár alakulását befolyásoló minden körülmény bejelentésére felhívni és ellenőrizni.

A kormány rendeletben állapítja meg azoknak a cikkeknek a jegyzékét, amelyeknek árát a kormánybiztos előzetes hozzájárulása nélkül felemelni nem szabad.

Ha a kormánybiztos valamely áru árát megokolatlanul magasnak tartja, jogában áll a legszélesebbkörű adatellenőrzés és ha az ellenőrzés során valóban magasnak találja az árat, annak mérséklésére felszólítja a vállalatot. Ha a tárgyalás eredményre nem vezetne: megállapítja a legmagasabb árat, intézkedik a vállalat adó-, vám-, tarifa stb. kedvezményének, esetleg iparügyi jogának megvonása és a vállalat állandó ellenőrzés alá helyezése iránt. A rendelt megszegését két hónapig terjedő elzárással és 8000 pengőig terjedő pénzbírsággal büntetik.

A kormány egyidejűleg kiadott rendelete értelmében

a kormánybiztos előzetes engedélye nélkül nem szabad felemelni a kartelek által gyártott, illetve forgalombahozott cikkek árát.

A minisztérium az áralakulás hatályosabb ellenőrzésére országos kormánybiztosul Laky Dezső dr., műegyetemi renes tanárt nevezte ki.

A beruházási hozzájárulás alapja	A fizetendő beruházási hozzájárulás százaléka
—	100.000 P-ig 10%
100.000 P-n felül	250.000 P-ig 11%
250.000 P-n felül	500.000 P-ig 12%
500.000 P-n felül	750.000 P-ig 14%
750.000 P-n felül	1.000.000 P-ig 18%
1.000.000 P-n felül	5.000.000 P-ig 18%
5.000.000 P-n felül	20%

Külön rendelkezést tartalmaz a javaslat arra vonatkozólag is, hogy e vállalatok által fizetendő hozzájárulás végösszege a 350 millió pengőt feltétlenül elérje.

MIKOR

FIZETENDŐ A VAGYONADÓ?

A beruházási hozzájárulás kivétele céljából a kötelezetteknek *külön bevételeket* kell adniuk. Elősegíteni kívánja a javaslat annak a lehetőségét, hogy az adózók eddigi eltitkolt vagyontárgyaikat és értékeiket is bevallhassák s ebből adó- és devizamentesítést biztosít. Ezzel szemben biztosítja az állam részére azt a jogot hogy amennyiben az értékek bevallása jogszábeliellenesen alacsonyabban történik, az ilyen vagyontárgyat vagy értéket a bevallott értékben az elsőfokú kivételről számított egy éven belül megválthatja.

A beruházási hozzájárulás folyó évi október 1-től kezdődően öt éven át egyenlő negyedévi részletekben fizetendő. Tíz éven át fizetik azok, akik a vagyonváltást annakidején természetben lerótták. A pénzügyminiszter megengedheti, hogy azok, akiknek évközben rendszeresen visszatérő jövedelmük nincsen, a hozzájárulást felvételként vagy évenként esedékes részletekben fizethessék. Aki előre fizet, annak a részére 6 százalékos kamattérítés engedélyezhető, késedelmes fizetés esetében pedig évi 6 százalékos késedelmi kamatot kell fizetni.

FÖLDEN IS LEHET FIZETNI!

A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértve elrendelheti, hogy a kötelezett a *beruházási hozzájárulást teleptésére alkalmas ingatlan átadásával egyenlítse ki*, ha négy negyedévi részlet megfizetésével késedelemben van, vagy ha ingatlanának kataszteri tiszta jövedelme 5000 koronát meghalad. Az ingatlanok kétharmadát azonban mindenesetre érintetlenül kell hagyni.

A büntető rendelkezések során kimondja a javaslat, hogy aki bevallását a megállapítandó határidőben be nem adja, a hozzájárulás összegének egyszerűesét *fizeti bírság fejében.* A beruházási hozzájárulás megrovídtására irányuló szándékos cselekedet pedig adócsalás büntetett képezi, amely a szabadságvesztésen felül minden esetben a megrovídtást öszeg háromszorosától nyolcvanhszorosáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

**A paradicsom ezidei átvételi
ára 3.6 fillér**

A paradicsomtermelés előmozdítása érdekében a földművelésügyi minisztérium és a konzervgyárak között megállapodás létesült. E megállapodás szerint a gyárak az exportcélra feldolgozandó nyers paradicsomot ebben az évben is a termelőikkel most kötendő termelési szerződések alapján vásárolják fel, mégpedig nyers paradicsom kilogrammonként 3.6 fillér átvételi ár alapján. A budapesti teleprek szállított áru után a gyárak, a magasabb költségekre való tekintettel, 0.2 fillérről többet fognak a termelőknél téríteni. A gyárak által netán már korábban megkötött termelési szerződésekben kikötött esetleges alacsonyabb vételár megállapodásnak megfelelően *arra esztendő ki.* A paradicsomtermelő gazdák részére a fentemlített megállapodásban biztosított további kedvezményekről az illetékes mezőgazdasági kamarák (Győr, Kaposvár, Debrecen, Miskolc, Kecskeném) nyújtanak felvilágosítást.

**Kik fizetik és hogyan
a 600 millió pengős vagyonadót?**

Reményi-Schneller Lajos dr. pénzügyminiszter a képviselőház április 8-iki ülésén nyújtotta be a kormány ötvenes munkatervének végrehajtásához szükséges törvényhozási intézkedéseket tartalmazó törvényjavaslatot, amely főbb vonásokban megállapítja az egymilliárdos munkaterv kereteit. A kiadások fedezetül kölcsönből 400 millió pengő, az adózók által fizetendő beruházási hozzájárulásból (egyszeri vagyonadóból) pedig 600 millió pengő van számításba véve.

**KIK FOGNAK EGYSZERI
VAGYONADÓT FIZETNI?**

1. A vagyonadó fizetésére kötelesek azok a természetes és jogi személyek, továbbá vagyontömegek, akiknek, illetőleg amelyeknek tiszta vagyona folyó évi február hó 28-án az 50.000 pengőt meghaladta;

2. az államot, törvényhatóságot és közösegeket; valamint az ezek által kezelt alapokat és alapítványokat; a törvény alapján működő nyugdíj- és más társadalombiztosítási intézményeket, kivéve: minden olyan jogi személy, intézmény és vagyonközösség, amely vagyonadó fizetésére nem köteles ugyan, azonban tiszta vagyonának értéke folyó évi február hó 28-án az 50.000 pengőt meghaladta;

3. a társulati adó alá eső vállalatok, még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek.

A természetes és jogi személyek vagyonát általában a *jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezéseknek* megfelelően kell számításhoz venni. A házbirtok értéklésére nézve a törvényjavaslat azonban különleges rendelkezést tartalmaz az értékelésnél a közterhek levonása után fennmaradó jövedelemből indulva ki, a tiszta jövedelem többszörösét veszi fel értékül.

**A NAGY VAGYON MAGASABB
KULCS SZERINT ADÓZIK**

A természetes és jogi személyek által fizetendő beruházási hozzájárulás kulcsait a törvényjavaslat úgy állapítja meg, hogy a nagyobb vagyonok magasabb kulcs szerint adóznak. Így például a legkisebb vagyon (50.250 pengőig) *öt százalékot*, a százezer pengőt meghaladó vagyon már *hét százalékot*, a háromszázezer pengős vagyon *tíz százalékot*, az egymillió fölülű vagyon pedig *14 százalékot* egyszeri beruházási hozzájárulást köteles fizetni

A kulcs alkalmazása szempontjából nem veszik azonban figyelembe a kötvény és részvény vagyonrétkeket; a földadó alá eső ingatlanoknak, valamint a mezőgazdasági üzemi tőkének tiszta értéke pedig csak *önmagad részben kerül hozzájárulás-fizetésre kötelezettség alá.*

A társulati adó alá eső vállalatok a következő kulcs szerint fizetik a hozzájárulást:

Gazdák figyelem!

HÖRSZÖG kifogását díjmentesen elvállalunk ott, ahol az elmúlt év öszen sok kárt okozott és nagyobb mértékben el volt szaporodva; holdankint legalább 4-5 lyuk. Érdelkölődök írjanak **ELFENBEIN BÉLA**, Balmazújváros címre. **Tízéves gyakorlat.**

HUSVÉTI MELLÉKLET

HUSVÉTI LOCSOLÁS

Forca néni végigballagott a faur. Valamivel korábban, mint más ünnepekben szokott. Ja, husvét van, hosszabb imádságot rendeltek e napra. Kopott, soklevelű könyvét magához szorítja s önérzetesen irányoz a templom felé. Kora van, meg-megáll itt is, ott is. Hallgatódzik. Innen is, onnan is kacaj hallatszik. Legények, leányok „öntözködnek”. Valamikor ő is... Most már csak emlék, sok szép emlék... Csak a lelkében, de még inkább a nyelvén él... Persze, az ő „idejében” volt szebb! Nem is tetszik neki a fiatalok mai mulatsága, megcsóválja a fejét, tovább ballag. De azért szemével jobbra-balra „lüt”... Nos, igen, mert delután beszélni kell róla: ez így, az úgy...

Szép reggel volt... Virágillat, nap-sugár... Feltámadás a lelkekben, a természetben... De szép is a husvét! Tavasz van. A szívek is mintha kősből keltek volna ki, hangosan dobogták az „alleluját”. Talán mást is...

Módos Gátiék háza elé ért Borcsa. Itt különösen csóválta a fejét. Miért? Megmondom: éppen akkor sikoltott Mária, mert Ferke az arcára locsancsantott a „szagosból”. Nem haragudott érte, de hát így szokás... Csak legalább most már engedné utjára a legényt, mert arra a dézsa vizre nagy szüksége lenne az anyjának, hiszen anyja sem szeretné emulasztani a husvétit. De a legény nem enged. Még sok van a locsolós üvegben... Maris menekül... penderül... Most meg Borcsa sikolt. Egyik lábát emelgeti. Rálépett Maris.

— Ne, Te, ne...
Maris megjéjt.
— Nem akartam... Haragszik?
— Haragszom! Mire való? Az én időmben nem volt szokásban...
A vitába a legény is beleszólt:
— Jut magának is, Borcsa néne!
— Micsoda?

Nem is fejezhette be mondanivalóját, a legény már odalocsolt Borcsának. Nos, még csak ez kellett. Két kezét csipőjére tette, gyorsan pergette nyelvét. Majd megmutatja, hogy büntetlenül senki sem locsolhatja meg őt, a két évtizedtől óta özvegyet...

— No, várjatok, — sipította — jön még derűre boru!

Ferke csitította:
— De, Borcsa néne...
Hiába volt. Borcsa mindig jobban és jobban „paprikázott”:
— Hej, nem így volt az én időmben!
— Hát hogyan?
— Jó volt akkor a víz szagosítás nélkül is...
— Jó?
— Bizony, jó!...

Maris összenézett a legénnyel. Szemükben huncut láng lobbant. Mintha az ötlött volna az eszükbe, hogy régen, Borcsa néne „idejében” is volt ugyan, csak tagadja... Akkor is úgy dobogtak a szívek, mint most... Hiába is mondja Borcsa... De, ne is mondja! Azért megkérdezte mégis Ferke, csak úgy becsléltbő:

— Azután hogyan volt?
— Bizony, nem így!
— Hát, így?...

Mire Borcsa néne feleszmélt, Maris dézsájának vize az ünnepiőjén csorgott. Maris száján kuncogott a szó:

— Még sem kellett volna...
— Ezzel legalább nem dicsekszik el, míg a másikkal...

— Azért mégis... Mi lesz az ünnepiővel?

— Semmi! A másikkban még ott lehet a misén...

Borcsa meg már a harmadik ház elől fenyegetőzött, hogy most már valójában jelentést tesz az esetről az illetékeseknél. És tanuja is van... Csakhogy az imakönyvben nem esett kár, mert akkor... Ki tudja, milyen súlyos lett volna a büntetés. De azért így sem marad annyiban!... No, várjatok! Fenyegetésétől nem tartottak a fiatalok, inkább a nyelvétől. Sokat megszapult Borcsa, legtöbbször ártatlanul... Mások elé hintett hamut, de magáról megfeledkezett... Nos, most megkapta a magáét! Ezt bizonyára nem mondja el. Miskép?... Ki tudja, miről „kelept” volna a nyelve... Talán ezért is tette Ferke.

Borcsa még sokáig rázogatta ruhája ujját. Ellenségesen pislogott a fiatalok felé. De azok csak mosolyogtak. Tavasz volt, dalolt az élet... Végre elunta Borcsa s pontot tett szóadatatá végére.

— Azért is feljelentelek benneteket. Fel én!

Ferke utána szólt:
— Jó, jó, csak ne felejtse el megmondani, hogy husvétit locsolás volt...

Virágillat szállt a levegőben... Husvét volt, a feltámadás ünnepe... Ferke összemosolygott a leánnyal, azután szeme elé emelte üvegét. Még utól benne, rálocsantotta a leányra. Most már ők is siettek... Lelkük a templomba hívta őket... Igen hálát adni a feltámadásért, szívük boldogságáért...

Megint husvét volt... szép reggel. Gyönyörű és napsugaras. Valóban a feltámadás ünnepe... Feltámadás! Sokan várnak erre... Mindig többen és többen... Háboru van s az ellenségeskedők fegyverei rendet vágnak a magyar katonasorok-

ban... Sokan, már nagyon sokan várják a feltámadást!

Erre gondolt tizedes ur, Ferke, amint ott lépkedett a járőr előtt. Meg arra a nagy különbségre, hogy mennyivel szebb volt a tavalyi husvét az ideinél. Akkor odahaza volt... De szép volt... És majd lesz más-kép is, bizony lesz... A husvétit locsolás vonulhatott el lelki szemei előtt, mert mosolygott... Mintha nem is a halál birodalmában járna... Még arra sem lett figyelmes, hogy odaátról fegyver dörrent. Valamelyik bajtársra figyelmeztette:

— Tizedes ur!
— Mi az, no?
— Löttek!
— Azért a háboru!...

Óvatosan haladtak előre, vigyázva, lassan... Lelküket ketté osztották: itt örködtek, otthon meg a család körül, a kis otthonban jártak. Idén nincsen piros tojás... Pedig, de szép! Most csak a fákon, bokrokon

pattánó bimbó és rügy mutat a tavaszra, a feltámadásra... Meg a lelkek és szívek érzésére. Más minden a pusztulást, az enyészetet hirdeti... Megint dörrent a fegyver... Ferke az arcához kap... Megtörli. Nézi, keze piros marad... Szerencsére, csak surolta a golyó. A bajtársak ijedten vágódnak a földre. Ferke is. Valamelyik megkérdezi:

— Tizedes ur?
— No, mondd már!...
— Komoly?
— Nem, csak egy kis husvétit locsolás...

Várnak egy keveset. Azután ismét mennek előre, lassan, óvatosan... Az egyik bajtárs segíteni akar, de Ferke legyint a kezével:

— Hagyd... mondtam már, hogy csak husvétit locsolás...
Majd kisvártatva hozzáteszi:
— Igaz, de a tavalyi mégis szebb volt...

GYUTAY ISTVÁN

ŐRSZEMEK A BÉCSI VÁRTÁN

1774-et irtak az időben az irástudók.

Bál volt a bécsi Burgban... Az udvari zenekar lágy melódiája keringőt játszott s elbődulva a kevert parfüm-illattól, lehunyt szemmel keringtek a párok a hatalmas, kivilágított bálteremben.

Mária Terézia királynő mosolygva figyelte daliás testőreit, kedvelt magyar ifjait, akik a gyönyörű lányokat és ragyogó asszonyokat, szinte a karjukon emelve röpitették körül a termen.

— Nem bántam meg egyetlen pillanatra sem, hogy udavaromba hoztam ezeket a pompás fiukat, — fordult mindenható miniszteréhez, aki nem nagyon szívelte a magyarokat.

— Oh, felség! — válaszolt fanyar arccal a miniszter — a magyarok lovagias férfiak, daliás termetű, jó katonák... csak nagy hibájuk van...

— S mi az? — villant meg a királynő szeme.

— Földszaguk és sokat szeretnek inni, — hangzott a válasz.

A királynő még sokáig elgondolkodott. Majd később ő maga is táncolt... Korának divatos táncát:

menüttet... S éppen Bessenyei Györggyel, a legdaliásabb testőrhadnaggyal.

S ahogy a zene váltakozó ütemeit követve, fölhevülve legyezte magát, nem érzett földszagot, csak édeskés ízű parfüm-illatot... S bosszankodva tekintett oda, ahol minisztere vidáman beszélgetett a francia nagykövettel.

A télikert egyik eldugott zugában, a pálmák mögött ketten ültek szótlannul, egymást firkészték tekintettel: Éva grófnő és Bessenyei György.

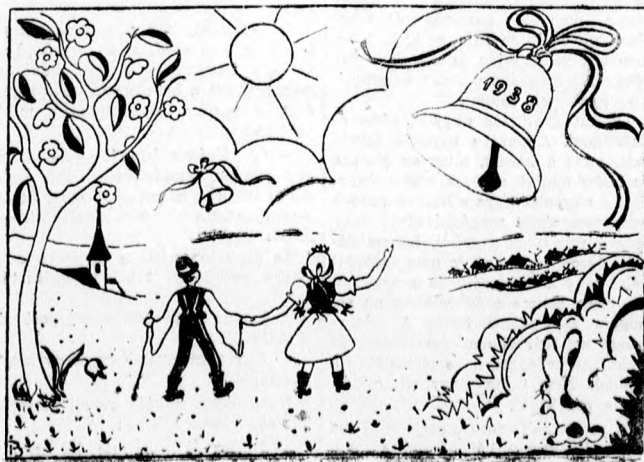
Odakint hideg, havas tél volt. Szél urfi vidáman, fűtyörésvet vágatott a park fái között... A gallyakon fagyott hó ült, az ereszekről hosszú jégtörők meredtek alá.

— Grófnő! — hangzott Bessenyei György lágyan csengő szava. — Azt hiszem felesleges mégégszer elmondanom, mit érzek... Nagyon jól tudja azt, hogy az én szívemnek minden dobbanása az öné. Csak egy szót kérek... biztatót, reményt keltőt...

— Nézze, Bessenyei! — kacagott vigan a szép leány. — Én nem biztathatom magát. Nem kelthetek magában soha valóra nem válható reményt, mert atyám elhatározása szerint Bonville márkí felesége lesz. Kérlek, felejtse el... Sok szép napot töltöttünk együtt... Talán egy pillanatra engem is megperzszelt a nap melege... Talán fáj is egy kicsit szívem a multért... De az még nem elég ahhoz, hogy a felesége legyek.

— Grófnő! — kiáltott fel elkínzottan Bessenyei. — Nem hiszem, hogy mindez játék lehetett...

— Nem akartam megbántani... S megvallom őszintén, mióta Káthe a Simonffy felesége lett, én is sokat gondolkodtam azon, hogy ne nyújt-sam-e kegyednek a kezem... De hamar rájöttem, hogy boldogságot nem hozna számomra ez a házasság. — Ugy szeretném, mint galamb a párját, a szívemen melengtetném. Egy kis szabócsi fehér kuria boldog.



PUSZTAI HAJNAL

A csillag-lakat lehull az égről.
A lila felhőszaklatok
felőleli
a hajnal aranyzarvu bikája:
a szent Nap.
Kigyulladnak a messze jegenyék s
a nyújtózkodó buzaföldek.
A futótűz
gyémánt-üszkei a kék tanyákra
röppennek.
Hajnali kőszá harangszó szüresől
jóságú harmat-abrakot.
Egy kéményből
a Nap felé özönldozatfűst
kanyarog . . .

(Kőváros,
vajon milyen hajnal ásit rád
unt, gyárfüstös horizontodon?
O, vajjon érezted-e valaha édes
illatát
és hús harmatát a virágos, tarka
mezőknek?
Érezted-e, hogy nagyon, nagyon
szegény vagy?
Szegényebb, mint egy takaró, ta-
nyás paraszt,
aki felfekszik a kadal tetéjére
s csillagokat néz
s csillagokat nézik hajnalig . . .)

SZÁMADÓ ERNŐ

vidám asszonya lenne csak, grófnő,
de . . . Ott is lehet boldog életet
élni.

— Látja, ez a kurla az, amely
örökre elválaszt bennünket . . . Az
a kurla ugyanis megölné a mi sze-
reimünket . . . Nekem levegő, fény,
pompa, ragyogás kell . . . S maga
mit tudna mindezekből adni? . . .
Semmit! A szabolcsi kuriában par-
lagi emberek társaságában kellene él-
nem, akik mulatásban, dözsölésben
találnak csak örömet . . .

— Mindent megtalálma ott, amire
csak vágyik.

— Irók, költők, festők, zenészek? . . .

— Az ottani alkotóknál szebbet
egyetlen festő sem fest s az esti
harangszónál szebbet nem ír zenész.
Az esti szellő a legnagyobb művész,
mely álmodt és mesét ír a szívbe
s . . .

— Nem, nem . . . Felejtse el Besen-
yei ezt a bolond álmodt . . .
Bonnville márki oldalán Versailles-
ben mindent megtalálok, amire csak
vágyom . . . Már ígéretet adtam
neki és szavamat atyámnak.

— Sok boldogságot! — Hajtotta
meg magát keserű szívvel Besenyei
György s nehéz, tévova lépéseikkel el-
távozott.

Az este már régen leteregette por-
szinü álomszűnyegét . . . Az égen ki-
gyulltak az országot lámpásai: a csil-
lagok . . . A fehér hó sötétlila szín-
ben jászott.

Bessenyei György szobájában, az
asztal mellett ült. Fáradt, zakatoló fej-
jét tenyerébe hajtotta. A szobában
halk homály nyújtózkodott . . . A
gyertya is csonkig égett már . . .
Előtte fehér papír . . . Rajta pár
sor írás . . .

A jó tanács aranyat ér! A
"GAZDASÁGI TANÁCSADÓ"
című most megjelenő könyvben pedig
mintegy 200 gazdasági tanács van,
tehát sok-sok aranyat ér!
Minden gazda szerezze be a
"GAZDASÁGI TANÁCSADÓ"
című 224 oldalas könyvet, mert ha ezt
állandóan kéznél tartja, súlyos káro-
sodásoktól mentesül.
Ára 1-20 pengő.
Megrendelhető az összeg előzetes be-
küldése mellett kiadóivatalunknál.

Fény, pompa mind mulandó.
Gazdag, szegény halandó.
Csak egy él öröklék: a szerelem!

Az emlékezetes bál éjszaka óta
nagy változások történtek Besenyei
György lelkeben. Belső vihára elült.
Lassan belátta, hogy Éva grófnőnek
igaza volt . . . Az udvari élet és a
magyar nemesi élet között mely szá-
kadék tátong. Az Udvarban finom-
kodó nyugati szellem uralkodik . . .
A kuriákon meg virtuskodás és ser-
leghajtogatás a divat még mindig.

— Mélyen lent vagyunk! — gon-
dolta sokszor. — De itt vagyunk mi,
ifjú, tetterős magyarok, akiknek
szent hazafiúi kötelességük felrúzni
véreinket. Vezetni kell őket, mutatni
nekik a helyes utat, hogy ne legyen
guny és megvetés tárgya Bécsben
sem a magyar . . . Csak egyszer kell
valakinek elkezdeni a munkát s akad
közöttünk író, zenész, de még festő
is . . .

Halkan megkocogt az ajtó és be-
sorakoztak a nemes ifjak mind a
szobába. Besenyei György szólásra
emelkedett.

— Kedves barátaim! Azért hiva-
lak össze benneteket, hogy kijelentsük
itt egymás előtt is: akarjátok és ki-
vánjátok népünket, magyar fajtánkat
felemelni és édes anyanyelvünket mi-
velni, hogy ne lehessen itt Bécsben
mindarról, ami magyar, megvetéssel

beszélni. Százszoros kötelességünk,
hogy minden igyekezetünkkel és tu-
dásunkkal hazánk javát szolgáljuk.
Nekünk kell ezt a munkát elkezdni,
amelynek eredménye az kell legyen,
hogy ne csak villogó kardunkról, de
szellemünkéről és műveltségünkéről is
ismerjenek bennünket. Akarjátok?

— Akarjuk! — zugott az egyen-
tetű válasz.
Besenyei György pedig még sokáig
beszélt nekik a teendőkről . . . S a
fellekesült ifjak mindent elfogadtak
és megígérték.

Már derengett, amikor az utolsó
ember is elhagyta a szobát. Az ég
megtérő vándora aranyköddel vonta
be a várost. Az utcákon alig lézen-
gett valaki . . . Aludt még a város,
de Besenyei György még mindig
nem hunyta le a szemét . . .

Neki mostanában mindig nagyon
sok tennivalója akadt.

S most, hogy látta, a hajnali, el-
ömlő aranyfolyamot, szívében meg-
elvenedett a mult emléke . . . De
már nem fájt, nem békétlenkedett a
seb . . . csak томпán bízsergett.

A kapu előtt feszes léptekkel sétált
az ör . . .

— Mi is ilyen örök vagyunk mind-
nyájan: — gondolta. — Magyarsá-
gunk, népünk őrszemei a bécsi vár-
tán . . .

FORGÁCS FERENC

A NAGYMAMA PARÓKÁJA

A völgy kanyarodott s a hegy lá-
bánál, a virágos akáclobok közül ki-
mosolygott a pusztá. A nap melegen
ragyogott, a pusztá házi, épületei
fehéren tarkállottak a tavaszi leve-
gőben.

Egy . . . kettő . . . Tizenkét épü-
let. A tetejük mádas és zindelyes, a
falaik ragyogóra meszeltek, az abla-
kai aprók és egyformák, mint az
ikergyerekek. Csak a gazdatiszti épü-
let emelkedett ki az apróbb házacskák
és istállók közül.

Amilyen kicsi volt a pusztá, olyan
örög volt a pusztá asszonygazdája,
Mili néni nagyságos asszony.

Hogy a pusztára mikor került, arra
már nem emlékezett senki sem. Ott
volt. Az apák úgy ismerték, mint a
gyerekek. A pusztához hozzátar-
tozott, mint a virág a tavaszhoz. A
pusztá lakói maguk között csak úgy
hívták, hogy: a nagymama. Szeret-
ték, mert jó volt hozzájuk. Tisztelték
és becsülték, mert maga is becsületes
szeretettel szerette cselédeit, megtett
értük minden lehető és jóságú, egy-
szerűsége s különösen a hűség ke-
rüléseire tanította őket. Mikor szép
napsütéses délből apró lépéseivel le-
tipegett az udvarba, aki csak a dolgát
tehette, körülvette és áhítatosan
hallgatta szavait, tanításait. A nagy-
mama nem is panaszkodott soha.
Nem volt önéki se buja, se baja. S ha
nem lett volna fején az a csunya pa-
róká, há! öregségére most a gondok
sem gyötörték volna.

De hát gyötörték nagyon, kimond-
hatatlanul. A paróká ugyanis fekete
volt, mint a korom, mint az éjszaka
és hiába multak az évek, hiába örege-
dött a nagymama, az a huncut paróká
csak nem akart megfehéredni vagy
legalább is megderesedni, hanem da-
colt, dacolt az idővel és nem törődött
vele, hogy a feketesége és a nagyma-
ma öreg, ráncos arca valahogyan se-
hogyan sem illeken össze. A nagy-
mama ezt már régen észrevette és
ezért szörnyűségeiben emésztették a
gondok. Nem tudta, hogy mit csinál-
jon a parókával.

A parókának fura meséje ez. S ha
erkölcsi szempontból nézzük a dol-
got, bizonyosra vehetjük, hogy az a

nagymama fején nem volt más, mint
látható büntetés az egykori hűsá-
gért. Mert a jó nagymama nem volt
ám mindig nagymama és nem volt
mindig öreg. Szép, karcos fiatal asz-
zony volt és szerette a csinos ruhá-
kat. És amikor ugy negyven eszten-
dős kora körül észrevette, hogy dus,
fekete hajszálai rohamosan ritkul-
nak s a konty már alig-alig egy kis
marék a feje bubján, nagyon meg-
ijedt. A kopaszság réme megdobbant-
totta szívét s hogy ezt elkerülje, el-
követte azt az istenteleniséget, hogy
egy napon parókát vásárolt. Feketét
és dusat. Olyant, amilyen a haja volt.
A parókát a fejére huzta és kacag-
gott, hogy ime, a végzetet kijátszotta.
Pedig ha tudta volna, hogy a végzet
a paróká alakjában majd milyen ször-
nyű bosszút áll rajta azért a kacérsá-
gért, de hogy kacagott volna, de hogy
huzta volna a fejére! Ugy eldobta
volna, hogy . . . Uram bocsásd
meg . . . Még az ördög is kiszalad a
száján, ha arra gondol.

A paróká büszkén hivalkodott a fe-
jén s a nagymama, akkor még csak
Mili néni, valahányszor a tükörbe né-
zett, mintha csak azt mondta volna
feléje:

— Na megállj, majd elbánok én ve-
led!

Az idő mult. Mili néni arcán me-
jelent az eiső ránc, aztán a második,
aztán a tizedik. Aztán Mili néninek
meggörnyedt a háta, aztán megörege-
dett. A paróká fekete maradt, mint
az éjszaka.

— Oh, jószágos Isten! — rémült el
egy vilagos délután Mili néni, amik-
or a tükörbe nézett és öreg fején
megpillantotta az éjsötét hajzatot. —
A parókám!

És sápadtan nézte a meggörnyedt,
ráncos arc fölött feketedő hajfürtö-
ket.

A paróká gunyosan mosolygott rá
a tükörből:

— Ugy-e, megmondtam, hogy meg-
bosszullak!

Ugyanakkor a háta mögül megszö-
lalt egy rosszalló hang:

— Bizony jó volna már, ha egy ki-
csit megöszülne a nagyságos asszony,

mert hát öreg asszonyhoz fehér haj
illik!

Mili néni, most már nagymama,
hátrakapta fejét. A szintén öreg szá-
kácsné állt mögötte s holmi vasár-
napi ebédügyben kérte ki a nagyma-
ma parancsát.

Ettől a perctől kezdve a nagyma-
mának nem volt többet nyugalma. A
paróká ugy égette a fejét, mintha pa-
razsat hordott volna a homloka kö-
rül. Többször lekapta fejéről, hogy
darabokra tépi, de mindig meggon-
dolta magát.

Ilyenkor észbe jutott, hogy a cse-
lédei, a szakácsné, a szobaleány, meg
a béresek mit szólnának, ha megtud-
ná, hogy parókával áltatta őket s ő,
aki délutáni beszélgetései alkalmával
a világi hűségokat annyira és oly
sokszor ostromozta előtűk, maga volt a
leghiubb köztük. Ez nem lehet! Ezt a
cselédeknek nem szabad megtudniok!

A gyűlölt parókát visszahuzta a fe-
jére és gondolkodott, hogy mitévő le-
gyen. Amint gondolkodott, törte a fe-
jét, a szeme hirtelen felragyogott és
édesen mosolygott.

A következő nap váratlan esemény
történt a pusztán. A nagymama hirtelen
rosszul lett. Keservesen pan-
aszkodott, hogy a gyomra fáj és ugy
érzi, mintha daganat volna benne. A
cselédék sajnálták szegény kenyer-
adójukat, de hiába volt minden, az
őszinte sajnálkozástól nem gyógyult
meg a beteg gyomor s így a nagyma-
mának nem volt mást tennie, mint
rászánnia magát arra, hogy feluta-
zikk Pestre és az orvostanárokkal meg-
vizsgáltatja magát. Kiosztogatta a
parancsokat, hogy-hogy s mint legyen
addig, amig odajár a nagy utra. Mit
fözzenek, mit dolgozzanak. Aztán vo-
natra ült és elutazott!

Harmadnap az öreg szakácsnénak
levelet írt s általa tudatta a pusztá-
val, hogy az orvostanárok megvizs-
gálták. A baj nagy s azért holnap
megerőprájkák. És hozzátette:

— Isten kezében vagyunk! Imád-
kozzatok értem!

A cselédék fohászkodtak, sőhajtoz-
tak, sajnálkoztak, imádkoztak érte és
várták a további híreket. A nagy-
mama mosolygott. Mert hát nem
ment ő a doktorokhoz. Minek ment
volna! Nem volt önéki semmi baja. A
pokolba dobta a fekete parókát, vett
egy szép, ősz, hűsszűrtös hajjat,
amilyen a képeken a nagymamák
tisztas fejét övezi, azt a fejére simi-
totta és boldogan, megelégedetten
gyönyörködött a tükör előtt.

Egy hét mulva aztán sürgőnyözött
a szakácsné, hogy másnap hazaér-
kezik. A mondott időben a pusztá cse-
lédei közül — aki csak tehette — az
állomáson volt. Az emberek, az asz-
zonyok ünneplőben, a lányok felérben
és virággal a kezükben várták a gaz-
dájukat. A vonat prüszkölve becam-
mogott az állomásra s mikor a nagy-
mama kiszállt a kocsiából, egekig csapó

Két hét alatt elfogyott

HEGEDŰS ISTVÁN
AZ EGYKÉZcímű közgazdasági tanulmánya, amely
részletesen ismerteti a mezőgazda-
sági termékek szervezett értékesítésétMost jelent meg a
második kiadás

Ára 4 pengő

Megrendelhető a szerzőnél:
Budapest, XI., Lenke-tér 5

éljenzéssel fogadták, majd közfelfogták, csókolták a kezét, karját s egy-szerre tizen is ostromolták kérdéseikkel:

— Hogy van a nagyságos aszszony? ... Gyöngye, ugy-e? ... Sokat szenvedett?

A szenvedés szóra a nagymama szelid, áhitatos arca szörnyen fájdal-

masra nyult és nagyot, keserveset sóhajtott:

— Hogy szenvedtem-e?
Sapkáját leemelte fejéről, reszkető kezével a parókájára mutatott és szenvedő hangon megszólalt:
— Nézzétek! ... Egy hét alatt megöszültem!

Homlokát ráncolta s a hatás ked-

vért még egyet sóhajtott. Mikor atán látta, hogy a cselédek az őz parókák láttára mennyire szörnyűkódnak, nyugodt lépésekkel megindult a kocsija felé és huncut mosolygással sondalet a fekete parókára, amelytől ezzel a kis furfanggal ilyen szépen megszabadult.

NYÁRY ANDOR

Ifj. Nagy József (Zalavár) írja:

„Ha a faluvezetők valamely egyesületet, vagy szövetkezetet alakítanak, ne hátráljunk, hanem szívesen menjünk és teljesítsük kötelességünket. Tömörüljünk szövetkezetekbe! ...“

Kitünően látja a helyzetet K. Császár Lajos (Szuhafo), aki pályázatában megírja, hogy

a falusi népnek az a legnagyobb hibája, hogy közérdekű kérdések iránt nem tanusít kellő érdeklődést.

Ezt tapasztalta például egy téli estén, amikor résztvett egyik szomszédos községben rendezett gazdasági szakelőadón. Ezen az előadáson az előadón, a református papon, a tanítón, a körjegyzőn, a segédjegyzőn és a községi bírókn kívül mindössze két kisgazda jelent meg ... Fokozza ennek a közlésnek a megdöbbentő voltát az, hogy „míg az előadás tartott a két kisgazda-hallgató részére, az ottani kocsáros és szatócs, aki néhány nagyobb gazdával karöltve, szerencsésen megbuktatta az ottani Hangya-szövetkezetet, jóval több hallgatót tudott vonzani. Mert, sajnos, ilyen helyeken fordul meg a legtöbbit a falusi nép és ezek szidják az államot, a kormányt, a kartelt és a tisztviselőket, hivatalnokokat, akiket az állam — szerintük — csak azért tart, hogy nyúzzák a népet.

A rövidlátó nép szentül elhiszi minden szavukat, bár ezek fosztják ki mindenéből.

Persze azt nem mondják meg, hogy ők képviselik a falun a kartelt, amelylyel szemben a falusi nép kartelje a szövetkezet lenne. Az értelmiség erőből is fevilágosíthatná a népet, de hogy ez meg ne történhessen, éppen ezért igyekeznek egyesek az értelmiséget ellen hangolni a népet. A „szentszövetség“ megteremtésére a szövetkezeti hálózat lenne a legalkalmasabb! Országszerző propagandát kellene indítani, hogy körzeti értékesítő szövetkezetek létesüljenek; mindenütt két-három tanult ember is kenyérhez jutna. A szövetkezetek azután nem mételeyeznek meg a nép lelkét, nem iparkodnának saját érdekében szélesíteni a távolságot az értelmiség és nép között, hanem ellenkezőleg, egymás megbecsülésére tanítanának mindenkiket.

Elismeréssel kell megemlékeznünk, hogy többek között pompás pályamunkát küldtek be még — a már felsorolt szempontok szerint ítvé meg a helyzetet — Balogh György (Vérgárd), Csákvári István (Kistarcsa), Felméri Ferenc (Apostag), Kopró József, Kovács András (Ujkigyós), Lohner Gabriella (Szörg), Majzik Viktor (Nagykörü), Nagy Lajos (Révfülp), Regös József (Füzespuszta), özv. Szitáné Konyhás Mária (Nagyótfalu) és ifj. Tóth János (Homokszentgyörgy).

A három, tíz-tíz pengős jutalmat a bírálóbizottság a következőknek ítélte:

K. Császár Lajos (Szuhafo),
Nagyapali Gazdakör,
Ifj. Pálffy Sándor (Felsőörs).

A jutalmakat postautalványon elküldtük. (B. K.)

ANGORA, fajtású, törzskönyvezett tenyésztőim kiállításra küldésém miatt sürgősen eladók, esetleg egy tételben is, jutányosan. Hozzávaló szak-terben is, szintén eladók. Vételér gyapjában is törzskönyvezett. Megkereséseket „Kivétel alatom“ jellegre a Vasárnapi kiadói hivatalába kérek.

A falusi nép és az értelmiség „szentszövetsége“

A VASÁRNAP negyedik pályázatának eredménye

Évtizedek óta sok szó esik a falusi lakosság és értelmiség közti ószinte és érdek nélküli kapcsolat kiépítésének szükségességéről, de talán soha nem volt ez a kérdés annyira időszerű, soha nem fűződött annyira a nemzet egyetemes érdeke a kérdés megoldásához, mint éppen ma, amikor az Európaszerte folyó nagy átalakulások, világnézetű harcok, gazdasági válságok mellett csak abban az esetben lehet lerakni az új, szociális Magyarország alapjait, csak úgy lehet biztosítani az új ezerév élet-lehetőségeit a nemzet számára,

ha itt mindenki becsületesen összefog, akár szellemi munkával, akár a barázdát járva, vagy a műhelyben görnyedve végzi munkáját.

Ennek a ténynek a felismerése készítette a Vasárnap-ot arra, hogy folyó évi március 14-iki számában — pontosan egyidejűleg a Magyarország életében új korszakot jelentő győri program közlésével — negyedik pályázatának felszólította olvasóit, írják meg, mi lenne ennek a nagy összefogásnak az előfeltétele, mit kellene tennie úgy az értelmiségi foglalkozásuaknak, mint a mezőgazdaság népének a nagy cél megvalósítása érdekében.

A beérkezett pályamunkákat átolvasva, ószinte örömmel állapítjuk meg, hogy olvasótáborunk kü-

lönféle rendű és rangú tagjai is átértékelték a felvetett és a magyar lelkek mélyén régen ottlő kérdés jelentőségét és kitünő gondolatokkal járultak hozzá a kérdés tisztázásához.

Mielőtt részletezve és pontokba foglaltan felsorolnók, hogy a pályázók szerint mit is kellene tennie az egyik és mit a másik érdekelt osztály tagjainak, általánosságban megállapítjuk, hogy csaknem valamennyi pályázó szerint — végeredményében —

szociális és kulturális kiegyenlítő folyamatról függ a „szentszövetség“ intézményes biztosítása.

Örvendetes tényként állapítjuk meg azt, hogy a hozzászóló gazdálvasóink közül többen is sikrasszállnak a szellemi munka elismerése mellett, míg az értelmiségi foglalkozásuak — tárgyilagosan — azt hangsúlyozzák pályamunkájukban, hogy a cím- és rangkörságon alapuló, fölényes magtartást kell letvetnie az értelmiségnek. A helyzet javulásának, a feszültség megszüntetésének és a nagy, megváltozott kézfogás megtörténtének, ószinteségének legfontosabb előfeltétele pedig éppen az, hogy ki-ki a saját osztály hibáját ismerje fel és ismerje be, ne pedig kizárólag a másik osztályhoz tartozóknak a magatartását kritizálja.

Tekintélyt az értelmiségnek, megbecsülést a falu népének!

Az a körülmény, hogy a földmivelők a maguk számára több kulturát kívánnak és az értelmiségi foglalkozásuak, faluvezetők munkájának megbecsülését hirdetik, hogy nekik kell a közeledésre az első és közvetlen lépést megtenniük:

meggyőződésünk szerint óriási haladást jelent a multtal szemben.

Most néhány találó megállapítást idéznék a pályázók ilyenértelmű hozzászólásaiból:

„A falu népe ne csak az értelmiségtől várja a helyzet jobbrafordulását, ne az értelmiség világot akarja a magáéhoz alakítani, hanem a magától felemelni; az értelmiség pedig ne felejtse el, hogy őt tulajdonképpen a falu termelte ki magából. Lássá be mindegyik fél a maga rendeltetését, de ismerje el a másik hivatottságát is!“ — írja ifj. Pálffy Sándor (Felsőörs).

Tamács Ferenc (Páhi) így fejezi ki a fenti gondolatot:

„A falusi népnek az értelmiséggel szemben nagyobb illetmudással

kell viseltetnie, viszont az értelmiség legyen vallásos és ne szűgyeljen a paraszttal szóbaáltni. Viselkedjék úgy, mint a képviselőjelölt a választások előtt ...“

Író Bálint, Apostag község kitünő főjegyzője, arra hívja fel a falu népet, hogy bízzék az értelmiségben; legyen ószinte, politikai állásfoglalás miatt ne érezzen személyi ellenszenvet, valamely teljesíthetetlen kívánsága nem teljesítése miatt ne tanusítson a közügyekben ellenzéki magatartást. Ezzel szemben az értelmiségiek ne legyenek fölényeskedők, engedjék gyermekeiket a falusi gyermekekkel játszani és a tanult emberek ne szervezzék egymás ellen a falu népet.

Figyelemreméltó és megszívlelendő Menyhárt Vince (Jászapati) pályázatának az a mondata is, amely szerint a falusi nép előbb teremtesse meg a munkás-kisgazda és a kisgazda-nagygazda „szentszövetségét“!

Ifj. Bukács Lajos (Ják) röviden így fejezi ki a legfontosabb előfeltételt:

„Tekintélyt az értelmiségnek, megbecsülést a falusi népnek.“

Művelődjék a földmivelő nép

Ki kell emelnünk a pályázatainkon rendszeresen résztvevő nagypalli gazdakörnek erre vonatkozólag azt az ötletét, amely szerint a minden községben létesítendő kulturházban tartandó közművelődési előadás-sorozatok és háztartási tanfolyamok látogatását kötelezővé kellene tenni olyanformán, hogy a férfiaknak 45 éves korukig részt kellene venniük az előadásokon, míg a nőknek 30 éves korukig kellene eljárniok a háztartási és háziipari tanfolyamokra. A detektoros rádiókészülékek előfizetési díjának egy pengőre való mérséklése mellett, a falut érdeklő, rendszeres rádióelőadások tartását kívánja, továbbá esetleg úgy, hogy a Magyarország részére engedélyezett egyik hullámhosszat kizárólag erre a célra vegyék igénybe.

Kivánatosnak tartaná végül a nagypalli gazdakör, ha az értelmiségi és a falusi gyermekek számára többhetes cserakezőket szerveznének meg. A városi gyermekek látná a falut, megismerné a falusi életet, viszont a falusi gyermekek kulturigénye emelkednék.

A falusi nép kartelje: a szövetkezet

Nagy gyakorlati jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a pályázók legtöbbször leszegezi, hogy

a falusi nép és az értelmiség közti „szentszövetség“ kiépítésére a szövetkezeti hálózatnak minden téren való megszervezése nyujtana lehetőséget.

A szövetkezetek ugyanis — és örvendetes, hogy ennek a falusi lakosság egyre szélesebb rétegei vannak tudatában — jelentős kulturális és szociális munkát is kifejtene, illetve, gazdasági tevékenységük szociális és kulturális téren is nagy eredményekkel jár.

Erről a kérdéstről többek között így ír Nagy Sándor (Kerekdomb):

„Szívlelje meg a falu népe a szövetkezeti eszmét, szervezkedjék értékesítő szövetkezetekbe, létesítsen mezőgazdasági ipartelepeket, konzervgyárakat, az értelmiség pedig — természetesen politikamentesen — támogassa a falu népet a szövetkezetek, konzervgyárak alakításában és szervezzen meg egész országra kiterjedő szövetkezeti propagandát, amelynek sikere sok értelmiségi foglalkozásu számára jelentene szerény, de tisztességes elhelyezkedési lehetőséget.“

CSAK EGY GONDOLAT

— Nyomorgattatunk, de abban el nem hagyatunk. Megaláztatunk, de el nem vesszünk...

A szentéletű és bölcs Pál apostol írja ezeket a szavakat. Bizony, mintha csak most írná nekünk. Súlyosan nehezedik reánk az élet terhe és a megáláztatások szomorúsága. Látjuk magunk és családjunk sorát és tudva azt, hogy bármennyire szeretnők, képtelének vagyunk segíteni, szinte kétségbeesünk. Miért? Nem vesszük észbe Krisztus ama igazságát, mely szerint Isten senkit felül nem terhel, mint amennyire az elbírná. És hát kitől kér tanácsot Isten? Az Ő dolgait meg nem fellebbezhetjük. Tudjuk, hogy Ő bölcs és jó. És céljai kifürkészhetetlenek. Ha Ő nem látná jónak, amint van az élet, úgy Ő megváltoztatná. De Ő valamiert jónak látja. Bizzunk hát Benne s az Ő üzenetében, hiszen megmondott nekünk:

— Nem hagyak árván titeket, bizony én elővök hozzátok és hozom vala a szabadulásnak poharát...

A farkas hálája

A farkasnak lakmározás közben csont akadt meg a torkán. Már majdnem megfulladt, mikor a nádas szélén megpillantotta a golyát.

Rimánködva szól hozzátok: — Huzd ki a torkomból hosszú csőröddel a csontot, nagyon hálás leszek.

A golya, bár szabódott kissé, mert félt a farkas közelségétől, teljesítette a kérést, kihuzta a farkas torkából a csontot.

Mikor a jutalmát várta, a farkas így mordult feléje:

— Szaladj innen, te szerencsétlen, míg az irhád ép! Hát nem elég jutalom az neked, hogy egy farkas torkából épségben huzhattad ki a — nyakadat?

A golya gyorsan odább állott. Hálát csak a nemesszívűektől várhatunk.

A csillagmerő kis legény

Egyszer volt, hol nem volt, a világ nagykerék padkáján élt egy csigaszegény asszony. Annnyia volt, amennyire a hátán csingött. Egy motyója. A motyóban pedig sem több, sem kevesebb három neveletlen gyereke. Ugy hurcolta őket kövön, sáron, derűben, borban. Dolgozott szegény feje, ahol munkát kapott. Szólt, font, ásott, kapált, képezett, mikor mának az ideje volt. Odagondolt, csak felneveli ezt a három isenállást s aztán csak virágosabbra nyílik majd a sora.

Hát jól van, ugyis lett, felnyúlt a három csemete. Három szép legénnyé bujdosottak. Akár három szál buzakalász.

— Gyermekeim, kinőttek a sárból — szolt hozzájuk egy napon szülőnyájuk. — Mennétek el, lelkeim, szerencsét próbálni. Mert bizony, aki meg nem próbál semmit, meg nem nyer az semmit.

De mikor a tarisznyaakasztás ideje eljött, csak elsráncokozott a jóasszony. Ugy s ugyaddig, hogy csak a legidősebb gyereket engedte utána. Ők meglesznek lithon háman. Hátba szerencsét hozna a legidősebb legény.

A legény ment. Ment barnáló éjnek, pirosó lajnálnak, míg egyszer csak igen megehált. Őlébe kanyarította hát a tarisznyáját, hogy falatozék. De bizony hiába harapadtól anyasülött cipőjét, csak nem tudott egy falatot se lekínálni. Méregbe jött a legény, elhajította a cipőt és indult tovább.

Nem sokáig kutyagolt, nem többet egy két nőtányi időnél, amikor egy tanya előtt lelte magát. No, emberszállásra eskadtam — gondolta a legény — itt lágy cipő is lesz. És bekukkantott a tanyaába. A tanyaában egy vénészes vén anyó lakott virágfiatal unokájával. A legényt nyomban meghívták egy kis harapivalóra. Ugy evés-ivás után szóba esett a legény szerencsekeresése.

— Hát nálam feleségre, meg tanýára lelsz — mondta a vénészes vén anyó. — Meg hőtlig való szépéletre. Csakhát mihez tudsz?

— Mindenhez, öreganyám — vállalta a legény.

— Jól van, jól — bólogatott a vén. — De előbb másról értsünk szót. Odagondoltam, hogyha te innen a tanyaakutból kimeréd a csillagokat, hát akkor fiammá fogadlak. Akkor megpróbálhatjuk mihez értesz, de előbb, mondom, merd ki a csillagokat a kutból.

Vállalta a legény. Fogadozott, hogy így meg egy, majd ő kimeri, ha még vnyli volna is.

S mikor az este telehullatta lobogó csillagokkal a nagy tanyaakutal, nekigyűrközött a legény. Megkapta a sudárát, oszt rajta! Merigette a vedret százsor, meg százsor, ezerszer, meg ezerszer. Csorgott róla az izzadság, lehányt lábát, inget, de minden hiába! Alig hogy elállt, megint leni jászottak a huncut csillagok. Öreg este volt már, tán éjszaka is lehetett, mikor összeszedte a legény a betyárbutori és szegyzenszerre megszőköt.

Mikor hazaért, elpanaszolta viseli dolgát. Az anyja nem szolt, csak csóválta felét, de nem szolt.

Most meg a közbülső legény indult el

szerecsét keresni. Ő is egyazonmód járt. Ám, hogy szót szóba ne öltsék, ő is kenyeltele a cipőt és Isten bocsássa meg — elhajította.

Ő is elért a tanyaához, a vénészes vén anyóhoz és virágfiatal unokájához, ő is megkezdte a csillagmerést, de bizony éjnek felén úgy otthagya a kutat, miut Szent Pál.

Mikor hazaért, elpanaszolta dolgát. Édesanyja csak csóválta fejét. De nem szolt egy csipetet sem.

Most már a legkisebb legénykére került a sor. Feltarisznyázott és elindult a hajnalnal. Délre igen megehezett. Leült egy mesgyekőre és ölébekanyarította tarisznyáját. Meglette a cipőt. De bizony olyan száraz volt az, mint a kemencepadka. Még ilyet soha! Véresre törte a száját, míg belérágot. Hanem akkor, csodálkoz Nap, bámulj el Hold, megszólt a cipő:

— Hallod-e legény! Derék ember vagy te, nem hagytad abba, amit elkezdted! Ered, merd ki a csillagokat, csak akard erősen, kitartóan, akármí vár is rád.

Elámult a legényke e beszéden. És már indult is neki nyíllányt a tanyaának. Őt is felfogadta a vénészes vén anyó csillagmerni. És amint az este belehullajtott csillagait a kutba, megkezdte a merést. És mert, és mert, és mert... Ő is lehányt lábát, inget, patakzott róla a verejték, de csak nem hagyta abba.

S csak egyszer, roskadozó inakkal, kókadtt fejfel, dagadt karral úgy éjnek fele után jóval azt látja, hogy mintha fogyónának a csillagok.

— No, most még egyszer rajta! — biztatta magát. — Azt monda a kemény kenyér, hogy kitartani. — És mert, és mert...

S mikor a győzelmes hajnal kitézte aranyzárlóját a világ tetejére, ott állt a csillagmerő legény a kut előtt verejtékesen és diadalmasan. Nem volt egy fia csillag sem a kutban. A kut körül azonban az udvar és a kert telis, de teli volt aranyos, ezüstös fényű csillagvirágokkal.

— Szerelmeses fiam — mondta az anyó a legénynek — téd hát a leányom, téd a földem és téd a tulipános ládám minden kinése. Boldog vagy te és boldog is én, aki a te árnyékodban nyugodhat, mert erős, kitartó és győzelmes vagy.

A legény igen-igen megörvendezett szépséges műkájának s hálásan gondolt az édesanyja süttőre cipóra, ami neki a jó tanácsot adta. El is küldött nyomban egy hűntöt az édesanyjáért, meg a két bátyjáért és azután csaptak olyan hétvilágra szólo lakodalmat, hogy a mi falunkban máig is beszélik.

— SZÁMADÓ ERNŐ

Fejtörő

— ir	— ál
— r	— llo
— óka	— ár
— rsó	— r
— ör	— ár

(Megfejtések: *prostofojas*)

*

1. Melyik „karó” alá húzódik az az ember, ha fázik?

(Takaró.)

*

2. Melyik „ács”-ot esszük meg husvétkor?

(Kaldcs.)

Minden gazdának létezőke, hogy védekezéské kipróbált szerekkel.

Patkány és egér ellen:

PURITAS patkányirtó.

Sváb és rusznirovarok, háziállatok tetvesége ellen:

PURITAS rovarirtó por.

Poloska, légy, bolha, moly, sváb és csótányrovarok ellen:

PURITAS rovarirtó folyadék.

Lötétük ellen:

PURITAS-féle GRYLTOX.

Bőr- és tőgy ápolására:

PURITAS fertőtlenítő fejszír.

Állami intézményeknél, uradalmaknál évek óta bevezetett kipróbált szeret. Főelárnsító: **IEJ. AULITZKY OTTÓ** vegyszerkereskedő Budapest, VII., Dolány-u. 84. szám.

Árlap ingyen. Kereskedőknek engedmény.

AZ ÉLET ÜNNEPE...

A husvétot maga az Üdvözítő avatta ünnepévé, amikor mondotta:

— Hatalmam van letenni az életet és hatalmam van újra magamra venni azt. (Ján. 10. 18.)

A husvét az ember életének örök és legfőbb ünnepe. De csak azé, aki elvesztett, eldorbezolt, elharácsol, bűnbevezetett életét ismét magára tudja venni. Aki bűnbánatot tudott tartani, aki megigazult és lelke szomjuságot oltó kegyelemhez tudott jutni. Aki nem a halált retgegi életében, hanem a halálban is az életet látja. Jaj annak, aki az életet csak letenni tudja, de magára venni nem.

S százsoroson jaj, aki az életet nem az élet szemével nézi és látja, Aki a keresztben szenvedő Krisztusban nem talál vigaszt a saját fájdalomra, a feltámadott Üdvözítőben pedig reményt a saját jövőjére. Az nem ismerheti az élet értelmét, s nem tudhatja a célját sem.

Tartsátok meg az élet ünnepét a saját lelketek feltámadásában és örökké éltek, mint a husvét soha el nem muló gondolata.

Egy kis mosoly

Kohu találkozik Grünnel és elmondja, hogy a bankban van a pénze és öt percent kap.

— Számár vagy — mondta Grün — az én bankom nyolc percentet ad, miért nem jössz te is oda?

— Meri kettőnk közt igen nagy különbség van.

— Éspedig?

— Éspedig, te jól akarsz élni, én pedig jól akarok aludni.

— Azt olvastam, hogy szabósztrájk fenyegeti Budapestet.

— Hát! Istennek, pár napig nem jönnek majd a ruhaszálmával...

Két ember felvonul a kávéházban és hosszabb ideig sügösödnek.

— Te — mutat rájuk valaki — mit csinálnak ott azok?

— Biztosan rómhíreket cserélnek...

A fiatalember odaáll az apja elé és így szol:

— Apám, én meg akarok nőülni.

— Buta vagy te még ahhoz, majd szőlj egy év mulva.

A fiu egy év mulva újra jelentkezik:

— Apám, én meg akarok nőülni.

— Buta vagy te még ahhoz, majd szőlj egy év mulva.

Eltelik egy év és a fiu megint szol:

— Apám, meg akarok nőülni.

— Buta vagy te még ahhoz, majd szőlj egy év mulva.

Erre a fiatalembert elhagyja a türelme és bosszusan kérdi:

— De hát, apám, mikor nem leszek én már ehhez buta?

— Akkor, — mondja az apa — ha azzal jössz, hogy nem akarsz nőülni.

Két fiatalember diskurál a kávéházban. Azt mondja az egyik:

— Nem értem, kérik, ezt az egész rögzadásot.

— Mit nem értesz?

— Hát idefigyélj. A nagykereskedő a szövetet a gyártó hitelbe veszi, a kiskereskedő a nagykereskedőtől a szövetet hitelbe veszi, a szabó a kiskereskedőtől a szövetet hitelbe veszi és ő a ruhát, amit a szabó csinál, hitelbe veszi és adós maradok vele.

— Na és?

— Na és mitől lesz a gyár napról napra gazdagabb?

A férj és a feleség irtó veszekedést csúpnak. Végre az asszony az asztalra csap és így szol:

— Majd megmutatom én, hogy ki parancsol ebben a házban!

— Ez is valami? — mondja a férj. — Azt mutasd meg, hogy ki engedelmessé kedik?

KIS VASÁRNAP

Magyar leány dala

Magyar Alföldön születtem,
Magyar lánynak nevelkedtem.
Magyar vagyok, magyar leszek,
A hazámért csak jót teszek.

Jó pajtásim, kis testvéreim,
E szép hazát szeresétek,
Itt van minden boldogságunk,
Ez a mi szép menyországunk.

MAJZIK VIKTOR (Nagyköri)

Magyar fiu vagyok...

Magyar fiu vagyok,
Magyarnak születtem
S bár él apám, anyám,
A legárvább lettem!
A hazámuk nincsen
Ősi szabadsága,
Orvul szerzetépett
Szegyen a határa,
A világ csufjára!

Magyar fiu vagyok
S árván élek addig,
Amig itt bítorló
Parancsszava hallik,
Amig a magyarnak
Iga van a vállán
S nem az Isten itél:
Osztozik a Sátán
A magyar barázdán...

Magyar fiu vagyok,
De leszek majd férfi
S hogy ezt miért tették,
Számon fogom kérni.
Lesz majd a hazámuk
Ősi szabadsága
S melyet Árpád jeltől
Népe bírtokára:
Egész a határa!...

MÉZES JÁNOS

Gazdatudnivalók

OKSERÜ TRÁGYÁZÁSSAL NAGYRÉSzt HELYEre LEHET HOZNI A FAGYKÁROKAT

A fagykárakkal kapcsolatban jó tudnia a gazdának, hogy azokat a vetéseket, ahol felfagyások voltak, amit a növényzet beteges külseje, levélhüvelynek barnás színezete könnyen felismerhetővé tesz, azonnal meg kell járni hengerrel. Ennek célja, hogy a talajt odanyomjuk a növényzet meg-lazult, sokszor a fagy által elszakított gyökérzetéhez s így az újabb gyökerek hajtásait ezáltal elősegítsük. Az ilyen vetésekre, a hengerezés után néhány nappal, *kzt. holdanként 60 kg Pétí Sót kell fejtárgyaként elszórni* és könnyű boronával a talajba fogasolni. Az őszi kalászosoknál azonban csak szárbaindulásig ajánlatos a Pétí Sót fejtárgyaként alkalmazni. Ha nem volt felfagyás, hanem a fagy csak elcsigázta a vetést, de olyan károkat nem okozott, hogy — főleg a tavasziknál — a vetést ki kellene szántani, — tehát csak a sárszekek szenvedtek kárt a fagytól, akkor nem kell hengerezni, hanem azonnal szórjuk ki a Pétí Sót — kat. holdanként 60 kg-ot — és azt lehetőleg boronáljuk. A Pétí Só könnyen oldódó nitrogénje nyomban táplálja a növényzetet s ezáltal a növény gyors és erőteljes fejlődésnek indul és így hamarabb regenerálódik.

Tavasszal ugyanis a növényi élet megindulásakor, a gyengébb vagy akár normálisan fejlett növény nem tud elegendő nitrogénhez jutni és ha azt akarjuk elérni, hogy a növényzet erőteljesen fejlődjék, feltétlenül szükség van arra, hogy biztosítsuk a talaj nitrogéngyensúlyát.

A KALIFORNIAI PAJZSTETŰ IRTÁSA

A kaliforniai pajzstetű elpusztítja a fát, elcsufítja a gyümölcsöt. Nem veszi meg az ilyen fát és gyümölcsöt senki, de különösen nem a kivittellel foglalkozó kereskedő, mert egy ország se enged be pajzstetves fát vagy gyümölcsöt. A pajzstetű irtása céljából rügyfakadás előtt 2—3 héttel fánk törzsét és elérhető ágait gondosan keféljük le drótkéffel és permetezzük meg gyümölcsfa-karboliumnak 5—10%-os oldatával bőségesen, hogy a pajzstetvek ázzanak benne és így pusztuljanak el. Május végén és augusztusban 8—20 naponként többször újabb permetezzük a pajzstetves fákat olyan oldattal, melynek 100 liter vízben 100 gramm nyersnikotin és 1 kg. káliszappan van feloldva. (Ezzel egyuttal a levél-tetvek ellen is védekezünk.) Sajnos, ez a védekezés sok munkába kerül, azért iparkodjunk védeni gyümölcsösünket a pajzstetű-fertőzéstől.

TÁPszABVÁNYOK FEJŐS TEHE- NEK SZÁMÁRA

1. Alaptakarmány 650 kg átlagos életsúlyu tehéneknek és 6 kg tej termelésére: Gyenge lucernaszéna 8 kg, zabszalma 3 kg, zabpelyva 1 kg, takarmány-cukorrépa 25 kg. Naponta és darabonként 30 gr só. Pótbrakkeverék: tengeridára 60%, buzaecsa 10%, szegesborsó 15%, extrahált földidórára 15%. Ezen utóbbi abrakkeverékből kapnak a tehének 2,5—2,5 liter tejet az alaptakarmányon felül 1 kg-ot. Ha tehát egy tehén $6 + 2 \times 2,5 = 11$ l tejet ad, akkor az alaptakarmányon felül kap az ugynevezett pótbrakkeverékből 2 kg-ot. 2. Alaptakarmány 650 kg átlagos életsúlyu és 4 kg tejet: lucernaszéna 4 kg, árpauszalma szecsakáza 3 kg, szárított cukorrépaszelet 4 kg, melasz 1 kg. Naponta és fejenként 20 gr só. Pótbrakkeverék: tengeridára 50%, lenmagpogácsa 20%, napraforgópogácsa 20%, buzaakarmányliszt 10%. A pótbrakkeverékből az alaptakarmányon (4 kg tejen) felül minden további 2,5 kg tejet 1 kg-ot kell adagolnunk. 3. Alaptakarmány 600 kg

átlagos életsúlyu és 8 kg tejet: lucernaszéna 4 kg, zaboshüvely 3 kg, lenpelyva 3 kg, zombolyázott csalamádé 5 kg, vermelt cukorrépaszelet 30 kg. Naponta és fejenként 20 kg só. Pótbrakkeverék: tengeridára 50%, szegesborsó 10%, lucernaliszt 10%, lenmagpogácsa 15%, repcepogácsa 15%. Az utóbbi keverékből 8 literen felül adott minden további 2,5 kg tejet 1 kg-ot kell adagolni.

A RÉPABOGARAK ELLEN VÉDE- KEZZÜNK!

Ne feledkezzünk meg mind a tavalyi répaföldek, mind az idei vetések körüljárólásáról, az ugynevezett bogárfogó árkok elkészítéséről s igyekezzünk az ormányos bogarakat szedéssel is irtani lehetőleg addig, míg nem repülnek s nem vándorolnak nagy rajokban a tavalyi répaföldekről az idei répavetésekre. A répák mérgező permetezését pedig indítsuk meg azonnal, mielőtt a répa sorát mutatja. A permetezőszerke közül az újabb tapasztalatok szerint az arzénes szerek megbízhatóbbak. Használjuk tehát ezeket, még ha drágábbak is a kevésbé megbízható klórbáriumnál. Mig ugyanis a klórbáriummal permetezett fiatal répalevelekkel aránylag sokat rág meg és pusztít el a bogár addig, míg a mérgezős következtében elpusztul, addig az arzénes szerekkel permetezett levelekből alig eszik valamit, máris abbahagyja a kártételt, mert a mérge gyorsan hat: elbódítja a bogarat s bár esetleg csak napok múlva pusztul el, a répát nem képes tovább károsítani.

A KUKORICA VETÉSE

Szent György hetében érkezik el nálunk rendes körülmények között a kukorica vetésének ideje. A helyes vetési időt egyébiránt nem a naptár szabja meg; ez elsősorban attól függ, hogy a talaj mikor melegeedett fel kellően ahhoz, hogy a kukorica vetését aggodalom nélkül megkezdhesük. A néhez, hideg agyagtalajok nehezebben melegednek fel, mint a tevelényes földek, tehát az előbbieknél inkább előfordul, hogy csirázás közben megromlik a mag.

A vetőmagot kivánatos előzetes csirázási próbának alávetni. A kukorica négyzetes vetése és művelése ott, ahol őszi szántásba és el nem gyomosított földbe vethetünk s ahol nem kell a bagolyféle álcáinak kártételét tartanunk, a legmelegebben ajánlható, mert ez a kukorica termesztésének legmegfelelőbb s egyben legolcsóbb módja. Természetesen ott, hol tavasszal szántották a kukorica földjét, ott a négyzetes művelés módja nem ajánlható. Ebben az esetben az ekét nyomon kövesse a fogas, hogy minél kevesebb téli nedvesség menjen veszendőbe. Ha kellőleg apróra megoldozhattuk a talajt, a vetőgép csőveit terheljük meg, hogy kellő mélységre kerülhessen a mag. Nehezebb talajokon vetőgéppel való vetés helyett az eke után ültetés rendszerint jobb eredménnyel jár, mert a barázda fenekén inkább kap a mag kellő nedvességet, mint a frissen felszántott, bármennyire szétapított részek között, különösen akkor, ha a vetést nem követi mielőbb kiadás eső.

Az eke után vetett kukorica földjét igyekezzünk még a mag kikéleése előtt is erősen elfogasolni. Mielőtt a kukorica kikelt és 4—5 cm magasságot ér el, feltétlenül fogasoljuk meg a vetést; ezzel különösen a vadrepőket irtathatjuk igen számottevő mértékben. Amilyen élelmes gyom a vadrepce, mikor már több levele van, olyan gyámoltalan a kelés idején. Ezért fontos, hogy ilyenkor irtassuk a kikelt csalamádét is ugyanígy meg kell fogasolni, mert későbbben a sűrűn álló növényzet körül a vadrepce irtása már nehezebb s vegyi-szerek alkalmazása szükséges.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a kukorica az a növényünk, amely a helyes megművelést összes növényeink közül talán a legjobban meghálálja. Tehát nagyot vétekez az a gazda, ki nem adja meg ennek a növénynek a kellő munkát, a kellő számú kapálást.

Mai külkereskedelmi viszonyaink között is fontos, hogy minél több kukoricát termesszünk és pedig kifogástalanul, mert ez olyan cikk, amelynek kivitele és értékesítése nem olyan nehéz, mint sok egyéb agrárterményünké. Állathizlalásunk is olcsóbbá válik, ha magas átlagokat érünk el s ha aránylag nagy termés mellett emelkedik az itthon nehezebben érté-

készíthető feleslegünk, a külföldi piacok ezt szívesen felveszik.

A BUZÁK FOGASOLÁSA

Ahol az esetleg felfagyott buzákat meghengereztek, ezeket áprilisban tanácsos lesz megfogasolni. A fogasolás a megtömődött talajt megnyitja a levegő ényre részére s a növényzetet erélyesebb fejlődésre ösztönzi. Hideg időben azonban óvakodjunk a buzákat fogasolásától. Ezt akkor leghelyesebb végezni, ha meleg az idő s alacsonyan áll a légsúlymérő, tehát esőre van kilátás. Az ilyen körülmények között végrehajtott buza fogasolás a ritka vetéseken is sokszor csodákat művel.

A FALUSI OTTHON

Hirtelen készült húsvétí italok

Régi kedves szokás, hogy a húsvétí locsolóddal megvendégelik a lányos háznál s egy-két fajta háziilag készült itókat is megköstöltnak ve. Házilag igen finom kávé, vanília- és narancsikórt lehet készíteni, érlelésük-höz azonban néhány hét szükséges, mert csak így adják ki aromájukat. Hirtelenében is el lehet azonban készíteni az alábbi zamatos itókat:

Kortyolagató. 42 deka cukrot egy citrom héján elődörzsölünk, finomra törjük és 12 tojás sárgájával meg 2 deciliter borral behabarjuk; ekkor tálban meggyújtunk 7 deciliter szilviumot, keverjük mindaddig, míg jól átmelegedett, akkor (a lángot kioltva) a tojássárgájával jól összehabarjuk és poharakba töltjük.

Puncs. Edénybe 56 deka piritott cukrot adunk, egy citrom, három narancs levét s egy kis üveg rumot s befődvén, meleg helyen állni hagyjuk. Kilenc gramm jó teára öntünk másfél liter forró vizet, néhány perc múlva leszűrjük, a többihez öntjük és azonnal betálaljuk.

Püspök-ital. Hét deciliter vörösborból egy keserű és egy édes narancs finoman levágtott héját egy napig állni hagyjuk. Akkor főzünk 60 deka cukrot, beleadjuk egy narancs levét s ha kihűlt, a leszűrt borhoz adjuk.

Tavaszi bor. Ki nem virított mütőt megfonnyasztunk, vastag száraitól megtisztítjuk, aztán jó maroknyit teszünk belőle hét deciliter könnyű fehér borba, kukorral megédesítjük és szeletekre vágtott narancsot keverünk közé. Egyórás állás után poharakba töltjük és a narancszeletekkel együtt adjuk asztalra.

Mandulatej. 28 deka hámozott és 17 gramm hámozott keserű mandulát vízzel jól elődörzsölünk, aztán 2 liter hideg vízzel apránként leöntve, egyideig állni hagyjuk. A mandulatejet ezután egy jól átmedvesített asztalkendőn keresztülpréseljük, majd a mandulát vízzel összekeverve, ismét kipréseljük, az egészét 28 deka porcukorral jól összehabarjuk, át-szűrjük és palackba téve, használatig hideg helyen tartjuk.

Önnepi konyha

Barna tyukhusleves. Lásbasba kevés zsírt és evőkanálnyi cukrot teszünk, erre karikára vágtott sárgarépát, petrezselyemgyökereket, zellert, vöröshagymát, szeme borsot s egy kis keltáposztát; ezután hozzáadjuk a megtisztított és izekre vágtott tyukot s tízre téve, letakarva, többszöri felkavarással pörkölni hagyjuk. Ha már megpörköldött, annyi forró vizet öntünk rá, amennyi levekre szükségesünk van és forni hagyjuk, míg a tyukhus meg nem puhul. Ekkor a húst

kiszedjük belőle s a levest fértesszük, hogy lehigadjon. Azután leszűrve, ismét tízre tesszük, apró zsemlyegombócot főzünk belé és tyukhusal tálaljuk.

Bárány töltve. A bárány szűgét langos vízben jól kiáztatva, felső bőréből elválasztjuk, hogy közte a töltésnek helye legyen. Töltelékét készítsük: jól kiáztatott és kinyomkodott zsemlyét szitán átűrünk, majd finomra vágtott petrezselymet zstron megpárolunk, hozzáadjuk az átűr zsemlyét, három tojás sárgáját, só, borsot, kevés száfrányt, mindent jól elkavarjuk és megtöltjük vele a bárányt. A végét bevarrjuk, hogy a tölték ki ne hulljon, aztán sütőben szép pirosra sütjük.

Burgonya- és zellersaláta. A zellergyökereket tisztára megmossuk és megtisztítás nélkül sós vízben fűig megfőzzük. Aztán hideg vízbe tesszük, meghámozzuk és előzőleg megfőtt, meghámozott burgonyával együtt finom szeletekre vágjuk. Adunk hozzá só, borsot, ecetet, olajat, vagdalt vöröshagymát és petrezselyemzöldjével díszítve, adjuk asztalra.

Mákos torta. Negyedikilogram finomra tört mákot összekeverünk ugyanannyi finomra tört cukorral, hozzáadjuk 10 tojás sárgáját, egy fél citrom reszelt héját, kevés tőrt fahéjat és szegfűszeget, mindezt jól kikeverjük s akkor a 10 tojás habját könnyedén belekeverve, jól ketté plénformába tesszük, úgyhogy a tésztafal csak félig tejjék meg s keletésre elegendő hely maradjon, aztán mérsékelt meleg sütőben egy óráig hagyjuk sülni.

Línei esemege. Félkilogram lisztet negyedikilogram vajjal elkeverünk, adunk hozzá finomra tört mandulát és a vajjal egyenlő mennyiségű cukrot; egy citrom reszelt héját, négy tőrt tojás sárgáját, egy felvert tojást és mindebből tésztát készítenk. Ekkor ujlyni vastagra kinyújtjuk, fánkuszorúval kiszurjuk, középbé befőt meggyet teszünk és a tésztát szelét tojással megkenve, sütőben ropogásra sütjük.

Aranyszabályok

A rizs élelmiszereink közül egyike azoknak, amely mint étel a legváltozatosabb formában kerülhet az asztalra. Nincs jellemző íze és így izesítése a legtágabb formában történhetik meg. Vegyi összetételére jellemző, hogy fehérjében szegény, magas a szénhidrát tartalma és csekély mennyiségű ásványi sókat tartalmaz. Fehérjeszegénysége és alacsony ásványi só tartalma különösen alkalmassá teszi vesebetegyek étrendjéhez. A rizs elkészítésénél csak arra kell mindig ügyelni, hogy az egyes szemek kemények ne maradjanak, ami gyulladáshoz és érzékeny nyálkahártyánál kellemetlen tüneteket kelthet.

Fagykárt szenvedett vetéseken

PÉTI SÓ

segíthet.

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.

Április hó

17 VASÁRNAP

Husvétvasárnap.

18 HÉTFŐ

Husvéthétfő.

19 KEDD

Emma, Kocsárd.

20 SZERDA

Tivadur.

21 CSÜTÖRTÖK

P. Konrád, Anzelm.

22 PÉNTEK

Szótár.

23 SZOMBAT

Béla.

A nappal tartama április 23-án 14 óra 02 perc; a hét folyamán 31 perccel növekszik. — A hold fénycváltása: Utolsó negyed április 22-én.

Vissza a Felvidékei!

A Magyar Egyetemi és Felsőiskolai Hallgatók Országos „Turul” Bajtársi Egyesülete április 7-én a Budai Vigadó nagyszarnokában revíziós nagygyűlést tartott. A gyűlésen Végváry József országgyűlési képviselő, a Turul Bajtársi Egyesület országos fővezére elnökölt. Bevezetőül a nagygyűlés hatalmas közönsége felállva, háromszoros dörgő éljént kiáltott Magyarországot Kormányzójára, majd elismádkozták a magyar „Hísekegyet”.

Végváry József dr. elnöki megnyitójában utalt arra, hogy egyre jobban közeleg az idő, amikor a békeokmányok mindenütt papírronggyá válnak.

Szabó Gyula, a Turul Bajtársi Egyesület vezére bejelentette, hogy a nagygyűlés közönsége határozati javaslatot fogadott el, amely többek között kimondja, hogy „a nationálista magyar ifjúság harcot indít az ezeréves Magyarország testéből erőszakosan kiszakított és Csehszlovákiához csatolt Felvidék visszaszerzéséért”. Az ifjúság ezután elénekelte a Szózatot.

Diszdzoktorrá avatták Szentgyörgyi professzort. A szegedi Ferenc József Tudományegyetem ápr. 7-én diszceskeretek között avatta a *bölcsész tudományok diszdzoktorává* a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert professzort. Glattfelder Gyula megyéspüspök és Szily Kálmán dr. államtitkár, a kormány képviselőjének vezetésével nagyszámú, előkelő közönség töltötte meg a dísztermet. A díszterem avatás aktsa után Gelei József dr. rektor méltatta Szent-Györgyi érdemeit és átnyújtotta neki egy díszdoktori diplomát, mint az orvostudományi kar diszces emléklapját. Szent-Györgyi tanár meghatott hangon mondott köszönetet. A szép ünnepegyet a Himnusz hangjai fejezték be.

Megjelent az Atilla új száma. Csizmadia Sándor izzó hazafiasággal szerkesztett folyóiratának, az *Atillának* megjelent a legújabb száma. A lap ebben a számában hűnappal megindulása első évfordulóját. Az *Atilla* megrendelhető a felelős szerkesztőnél, Csizmadia Sándornál, Komádi, Bihar megye. Előfizetési ára évi 5 pengő.

Halálra tapostak harminc gyermeket egy moziban. Sao Paulo dél-amerikai város egyik filmszínházában vaklármára következtében borzalmas szerencsétlenség történt. Az egyik néző előadás közben minden ok nélkül tüzet kiáltott. Mindenki a kijáratához rohant és fejevesztelten igyekezett menekülni. A rémült dulakodásban harminc gyermeket halálra tapostak. A sebesültek száma a százat is meghaladja.

Ujabb kivégzés-sorozat Oroszországban. Szovjetországban területén újabb tömeges kivégzés volt. A közeporoszországi Orelben három gonaellenőző tisztviselőt halálra ítélték. Novosibirsk környékén három földmivest ferdadalmellenes tevékenységért és gépromblásért kivégeztek. Több bűnper meg folyamában van. Archangelszkban, Tiraszopolban, Tadzsiszkban és Ulan-Udeban összesen hat embert politikai gyilkosságok miatt kivégeztek.

Árvíz és hóvihár pusztít Amerikában

Az Északamerikai Egyesült Államok déli vidékein súlyos tavaszi árvíz pusztít, a középső nyugati államokat pedig heves hóviharak seprék végig, amelyek számos ember halálát okozták. Alabama, Mississippi és Georgia államokban az árvíz huszezer ember életét fenyegeti. Alabama államban rendkívül heves tornádó dühöngött, amely a gépkocsikat és kisebb épületeket gyermekjáték módjára dobálta. Ohióban a hófúvás és a késői fagyok többmillió dollárnyi kárt okoztak a gyümölcsstermben. Iowa, Nebraska államokban a hó harmincezer helyen szakította el a távíróvezetékét. Kansas várostól nyugatra hat expresszvonat tört el a hófúvásban. Pampa város környékén tizenöt láb magas hótakaró temette el az országuton rekedt gépkocsikat. Eltűnt többek között egy iskolautóbusz hét gyermekkel.

Letartóztatták a Jehova Isten tanuit.

A jánosalmi csendőrség letartóztatott egy társaságot. Tagjai ellen az a vád, hogy magukat Jehova Isten tanuinak valva, valláselleni igazságok sorozatát követték el egész Dél-Pest megyében és a bácskai részekben. Vezetőjük Kinyev József nagykorúsi lakos. A letartóztatott „hittérítők”-ről kiderítette a csendőri nyomozás, hogy a népeket nyomtatványokban és előadásaikban azzal ámitották, hogy 1914-ben ledobták az égőt a Sántát és az uralkodik a világon. Kerékpárral lárták a tanyákat és az összegyűjtött emberek előtt népműtörknak neveztek a papokat és a törvényes felekezettek lelkeszeit.

Negyvenöt ház leégett Kóny községben. Április 7-én, csütörtökön este a győrmegei Kóny községben nagy tüvész pusztított, amelyet csak éjjelutánra sikerült elfojtani. Összesen negyvenöt ház és sok melléképület égett le. A házak jobbára nádfedelek voltak. Emberéletben nem esett kár és az állatok nagyrészt is sikerült megmenteni. A kár körülbelül 150.000 pengő; ennek nagyrésze biztosítás folytán megtérül. A tüzet, a jelek szerint, gyújtogatás okozta.

Halálos nevetés. Futó Dániel nagykorúsi hentes- és mészárosmester az utcan barátai társaságában vicceket mesélt. A tréfás mondatokon igen jól mulattak, de különösen élvezte saját szellemességét a kedélyes hangulatu hentesmester. Egyik viccének mesélése közben hirtelen szívéhez kapott és összerogyott. A kihívott orvos csak a bedolított halált állapíthatta meg. Szoborvadás okozta halálát, amit a nevetés idézett elő.

Lecsapolják a letenyei vadvizet. A zalamegyei Letenyén a malária leküzdése érdekében hetek óta folynak a vadvízlecsapolási munkálatok, amelyeknek nemcsak egészségügyi, hanem nagy gazdasági eredménye is mutatkozik. Attól eltekintve, hogy a lecsapolás a nagyarányú szunyogtenyésztet megszünteti, mintegy 320 holdnyi legelő nagyobb termést hoz és mintegy 100.000 pengővel emeli a termés értékét. Állategészségügyi szempontból is nagy a jelentősége, mert a környéken azelőtt nagymértékben jelentkező mételegykor eltűnik.

Május 7-én kivételi lóvásár lesz Kaposvártól

50 százalékos vasúti utazási kedvezményre jogosító igazolványok már most kaphatók a május 7—8-iki kaposvári export-lóvásárra, illetve lovassnapokra a menetiigirodánál és az Alsódundúti Mezőgazdasági Kamaránál, Kaposvár. Az igazolványok ára 1.50 P, amelyek egyuttal a lovasszünetekre való belépőjegyül is szolgálnak. Az utazási igazolvány május hó 3-tól 12-ig érvényes. A vásárra küldött és onnan visszaküldendő lovakra és külön a kocsiakra 50 százalékos vasúti kedvezményre jogosító igazolványt a kamara ad. A kaposvári országos vásárt az export-lóvásárra való tekintettel, május 4-ike helyett 7-én tartják meg.

Ijedében a Dunába esett. Különös baleset történt április 8-án, a késő esti órákban a budai Dunaparton. Wengl Lipót 64 éves kávéfőző a budai Dunaparton sétált. A Szilágyi Dessz-tér táján egy, a Lánchid felé tartó autó reflektorfényébe az öregember annyira megragadt, hogy a meredek partról beleesett a Dunába. A gyors sodrású víz elkapta, de a partron tartózkodó halászok kihúzták a vízből.

Ötszázévi feygházra ítélték egy gyermekgyilkos anyát. Center észak-amerikai államban az esküdtörbíróság ötszázévi összbüntetést szabott ki Lillie Mac Curtisre, aki kilenc gyermeke közül hatot meggyilkolt. A gyilkos anyka a megindulás legcsekélyebb jele nélkül vallotta be, hogy azért tette el láb alól gyermekeit, mert fiatal koruk miatt még nem tudták magukat eltartani, csak a három legidősebbnek kegyelmezett meg, mert már volt saját keresztük.

Életfogytiglani feygház Matuska jogerős büntetése

Mendelényi László dr., a pestvidéki törvényszék elnöke, április 8-án hirdette ki a halálraítélt Matuska Szilveszter előtt a Kormányzó kegyelmi döntését. Az államfő a nemzetközi jogi akadályokra való tekintettel a halálbüntetést kegyelemből életfogytig tartó feygházbüntetésre változtatta át. A tárgyalás megnyitása után Mendelényi László dr. elnök kihirdette az ítéletet, majd így folytatta: — Az ön cselekménye borzalmasságánál fogva semmiesetre sem lett volna kegyelemre érdemes és kizárólag ennek a nemzetközi jogi akadálynak köszönheti, hogy a halálbüntetéstől megmenekült. Ezután az elnök közölte, hogy a Kormányzó az életfogytiglani feygházbüntetés megrovídtására engedélyt nem adott.

Halálraégett egy négyéves kistű. Miskolcra! Jelentik: Kollár András egerlőví gazda négyéves fia hasonlókorú társával a szalmakazal közelében üngyűlt, a szalmakazal meggyulladt. A kis Kollár-fiu a közel dísznövénybe menekült. A tűz erre is átterjedt és mire észrevették, a kistű bennégett.

Egy autó árokba fordított egy szerkeret. Siket István kiscsékű vásáros földmives Nagykanizsára a letenyei országuton kukoricás szákokkal megrakott szerkeren hazafelé hajtott. Kocsijára felvette Péntes István és Horváth Antal szentmargitfalvai ismerős is. Letenye és Murarátka között egy gépkocsi előzni akarta a szerkeret és közben belökte az utmenti vízzel telt szakadékok. Horváthot a vízben a kukoricaszökök agyonnyomták, Péntes súlyos belső sérüléseket szenvedett. A gépkocsi vezetőjének kérekerítésére megindult a nyomozás.

Vonat és autóbusz karambola: hét halottal. Galatz és Cetatea Alba romániai városok között a vonat elütött egy társasgépkocsi, amely szufolási telve volt. A gépkocsi darabokra zúzdott. A romosok alól hét halottat és 21 sebesült húztak ki. Több sebesült állapota igen súlyos. A szerencsétlenséget a sorompót mulasztása okozta, aki elfelejtette a vasúti átjáró sorompóját lebecsülni.

Tangóharmonika az ürthögyek legkedveltebb szórakozása. Nemcsak az otthonban, de mindenütt, ahol vidám hangulatra vágnak, összejöveteleken, házi-bálokon, mind gyakrabban szól a bájos hűgyek kezében a Sternberg-hangszergyár modern, ékszerszerű hangszere a tangóharmonika. Mindenki, aki hallja, elragadtatással állítja meg, hogy ez a gyönyörű, előbálon szép kivitelű és igazán kellemes hangú hangszer szólószámok előadására és zenekari szereplésre egyaránt alkalmas. Ingyon ismeretett, mely a különböző modellek részletes leírását is tartalmazza, szívesen küld a Sternberg királyi és udvari hangszergyár, VII. Rakóczi-ut 69. Aki a Sternberg-hangszergyárban egy tangóharmonikát vásárol, annak nincs gondja a hangszer megtanulására, mert a Sternberg-hangszergyár saját kiadású, az összes eddigi tanítási módszert felölelő, újrendszert magyaryelvű iskolája segítségével rövid idő alatt megtanulhat harmonikázni.

Autószerecsétlenség két halottal. Április 7-én reggel a MÁVAUT egyik tehertájtója Vác és Rétság között ki akart kerülni az uttesten haladó Kosztáts Mihályné lókoszpután lakost. A teherautó egy utszéli kórákásra futott és felborult. A baleset következtében a teherautó vezetője könnyebben, az egyik kiséró és Kosztáts Mihályné súlyosan megsérültek. A másik két kiséró, Gyöngyödi Antal és Katona János olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy mindketten a helyszínen meghaltak.

Halál a kályha alatt. A somogyegyel Kislőcs-pusztán özvegy Balassa Józsefné 76 éves asszony egyedül tartózkodott odabaza és a lakásán tevékenykedett Munkája közben a tűzes kályha mellett ment el, megszűdült, a kályhába kapaszkodott, amely elődtt és ráesett az asszonyra. Amikor hozzátartozói hazaértek és rákaptak a kályha alatt, már halott volt.

KÖBE KELLENE VÉSNII ...

„Betegség, szegénység, családások, ruhátlan-ság, állásnélküliség, sok más bajok gyötörnek talán éppen téged? Fel a fejjel, testvér! Indulj a fényforrások felé. Csak türelem, győzni fog itt az igazság, ha az egész nép egyenként és összességben egybefog!”

(Részlet Farkas István ref. püspök üzenetéből.)



Rövid történet

A KALAND

Fordította: Vécsey Leó

Charlottenburg villanegyede külön világ, olyan, mintha nem is tartozna a gögös Berlinhez. Mosolygó, tiszta házak és csupa zöld lomb, tarka virág és — romantika. Ezt érezte Dachauer Albert kereskedelmi tanácsos ur, akinek kemény, a római hadvezérekre emlékeztető arcvonásai ellágyultak kissé, amikor a taxiutó megtorpant a Schillerstrasse egyik háza előtt.

A szobalány bevitte a névjegyet s a következő percben Dachauer tanácsos ur, a hasonlónevű livegnagykereskedés tulajdonosa, egy elragadóan bájosarcu, karcsu, széke leány előtt állt.

— Ugy hiszem, nem tévedek, kisasszony... ön a... barátnője fiamnak?

A széke leány tiszta tekintettel nézett szembe vele s bár elpirult kissé, de szemét nem sütötte le és nem felelt.

A tanácsos ur feltette szemüvegét és erőlyes, határozott hangon jelentette ki:

— En kereskedőember vagyok, kisasszony, én kézzelfogható ajánlattal jövök. Ernő fiagnak meg kell házasodni... Egy gyáros barátom leányát veszi el, elsősorban az üzlet érdeke kívánja ezt. Ön szép és fiatal, büszke vagyok a fiam izlésére, halljuk tehát, mik a feltételei? Összeg szerint.

S a tanácsos ur balkeze gyakorlati mozdulatával már ki is húzta ösekkifűzetét, míg jobbábjában már ott volt a töltőtoll.

*

A szép leány hallgatott és elfordította fejét, ugyhoggy látogatójának alkalma volt megcsodálni csodálatos finom arcélét is. Aztán egyszerre megfordult és erősen szembenézett a római hadvezértekintettel.

— Tud a kedves fia erről a látogatósról?

— Nem, nem, szó sincs róla. Ő még ezt a házassági tervet sem ismeri... Előbb önnel szeretnék tisztábanjóni, kisasszony, ön itt a nehezebb dió. Egyszóval a feltételek?

A fiatal leány szeme megvillant és felkelt helyéről, mint aki bucsuzni akar. A kereskedelmi tanácsos mély lélegzetet vett:

— Ön, mint látom, nincs tisztában a pénz értékével. A pénz a legnagyobb dolog a világon. Több, mint a szerelem...

A széke leány az ablakhoz lépett és kinézett. Fehér nyakán, a csillogó pihek alatt előmlő bíborhullám mutatta csak meg indulatát. A kereskedelmi tanácsos ur ijedten hallgatott el... Percek teltek el így, amikor a leány hirtelen visszafordult és kissé rekedt hangon megszólalt:

— Helyes! Az érvei meggyőztek... Mivel azonban nincsen még gyakorlatom az ilyen üzleti megállapodásban, arra kell kérnem, tanácsos ur, az összeget határozza meg ön.

A töltőtoll fűrgén megrebbent a kereskedelmi tanácsos kezében.

— Látom, hogy okos leány. Kítöltöm a csekket... ötezer márkáról.

A fiatal leány arca elborult:

— Nem, nem, ez nem komoly. Nincs értelme az ilyen neveléses ajánlatnak.

— Oh... mint látom, nem rossz tanítvány. Megduplázom az összeget. Tízezer.

— Ez tréfa!

A kereskedelmi tanácsos felugrott:

— No hallja, maga... Hm... ugyancsak ki tudja használni a helyzetet. Legyen hát huszezer márka. Ez az utolsó ajánlatom.

A széke leány hallgatott és olyan határozottan rázta fejét, hogy ujjabb ötezer márka került az összeghez. Végül a tanácsos ur rákövöz, verejtékes arccal kiállította a csekket harmincezer márkáról. A karcsu leány átvette a zöldszínű papírszeletet és meghajította fejét. Sőt egyetlen hang nélkül aláírta a csekk nyugtáját és egy miniszterpapirosra gépelt előre elkészített szöveget, aminek az volt a tartalma, hogy soha nem lesz többé Dachauer Ernő barátnője.

*

A kereskedelmi tanácsos, ahogy a nagykereskedés irodájába visszatért, azonnal hívta a fiát. Ernő azonban elment már és a nagykereskedő csak este, a vacsoránál tudta meg, hogy fia sürgős üzleti ügyben elutazott pár napra.

A döntő megbeszélésre tehát csak négy nap múlva kerülhetett a sor. Az apa leiltette fiát, egyiptomi cigarettával kínálta meg, aztán óvatosan, de határozottan előadta a házassági tervet. S a legvégén állt elő a nagy ágyuval:

— A multtal persze szakítanod kell. En már el is intéztem charlottenburgi kalandodat.

A fiatalember nem lepődött meg. Messze kifújta cigarettája füstjét és kijelentette:

— Azt nem intézhetted el, papa. Leonie nem mond le rólam soha. És én sem válok meg tőle.

— És ha faképnél hagy?

— Ez kizárt dolog. Nincs olyan erő, ami elválaszthatna minket.

— Nincs? Hát akkor nézz ide. Harmincezer márkát fizettem ezért.

— A tanácsos ur arca ragyogott a diadaltól. — Nos, mit szólsz ehhez?

A fiu figyelmesen átnézte a miniszterpapirosra gépelt írást, aztán egyszerre hatalmas nevetésben tört ki. Dachauer tanácsos ur riadtan ugrott fel, azt hitte, megőrült a fia a fájdalomtól.

— Igen. És Leonie becsületesen be is tartotta a megállapodást. Ma dél óta már nem a barátnóm többé.

— Rendben van! — lélegzett fel megkönnyebbülten az apa.

— Ma dél óta a feleségem... Várj, papa! Kaptam tőle harmincezer pengő hozományt és ebből önállósítottam magam. Gyönyörű kis üvegboltom van Charlottenburgban... és olyan boldogok vagyunk.

A római hadvezér arca e pillanatban olyan volt, mint az eredetije lehetett a döntő vereség után... De az üzletember nyomban feltámadt:

— Hm... ez a charlottenburgi fiók nem is olyan rossz ötlet, te gyerek!

IGAZGYÖNGYÖK

Az egész világ az Istené, de a bátraknak bármikor bérbé adja.

(Mohamed)

Félénk eb a sors, a bátraktól szalad...

(Petöfi)

A csendes vizek beláthatatlan mélységüek.

(Német közmondás)

A mi költőink

Barátom

Merengő, néma, szüvedő gyerek
És nem remeg, ha ráverek
Szó-ostorommal és tán könnyedén
Fülbé vágok durva éneket:
Csak könnyeket ne lásson arcomon.

Csak meggyőztél szívem beteg savát
Ne hallja át, ha ködruhát
Terít magára és úgy száll felém:
Az éji csend és bus homályon át:
S főlem hajolva, ágyamon pihen.

BONNYAY MIHÁLY (Szany)

Reng a sarju...

Reng a sarju, kasza suhog
Kezemben.
Amott meg egy fűrjecske szól
A fűben.
Rekedt hangján mondja: nana,
Pityapalya!
Gyere velem, kedves párom,
El ne hagyj!
A fűrjcskét nem hagyja el
A páro.
Neki nem volt soha hűtlen
Babája.
Három babám is volt nékem,
Vagy több már:
Valamennyi hűtlen volt és
Csapodár.

TAMÁS FERENC (Páhi)

Excelsior!

Az ember mindig vár valamit.
Épít palotát, légvárat
vad, kiellen szírték föl,
Fél, a fellegek mögé!

Színarvány-színben tündöklöt,
Egyedülálló, magányost,
Mely játszik a széllel, napsgárral
És csókolózik a holdvilággal.

Utja fölvezet a fellegek mögé,
Fél a légbe, mindenségbe,
Hol minden napsgarral szór:
Excelsior! Excelsior!

SZEBÉNYI GIZELLA
(Gencsai)

Találja ki!

PÖTLÖREJTVE

—A—Y—R—E—T—M—D—S—,
B—K—S—E—I—I—T!

A hiányzó betűk pótlása nyomán egy nagyrag husvéti jókívánságot kapunk.

A hiányzó betűk a következők: A, A, Á, É, E, F, G, L, M, O, R, T, V, Z.

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom:

öt darab értékes könyv!

Kiosztjuk öt olyan olvasónk között, aki helyes megfejtést küld, előfizető táborunknak tagja és előfizetési díj-hátraléka nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 19-ik számban tesszük közzé.

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

Reményi Mihály hangszertelepe. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

A 13-ik számban közzét rejtvény többféleképpen is megfejthető. A számok legjobb csoportosítása — amely esetben nemcsak vízszintesen és függőlegesen, hanem az átlók irányában is tizenötöt tesz ki a számok összege — az alábbi: (Ezt a megfejtést küldte be az 1. számú nyertes.)

2	7	6
9	5	1
4	3	8

A megfejtést nyolcvan olvasónk küldte be, ebből tíz megfejtés hibás volt.

Öt pengő jutalmat nyert:

1. Deák Ferenc (Vésztő).
2. Balogh János (Lőrinczi).
3. Makai István (Tolna).
4. Fekete Imre (Rakamaz).
5. Zsolnai Kálmán (Szécsény).

A jutalmakat postautalványon elküldöttük.

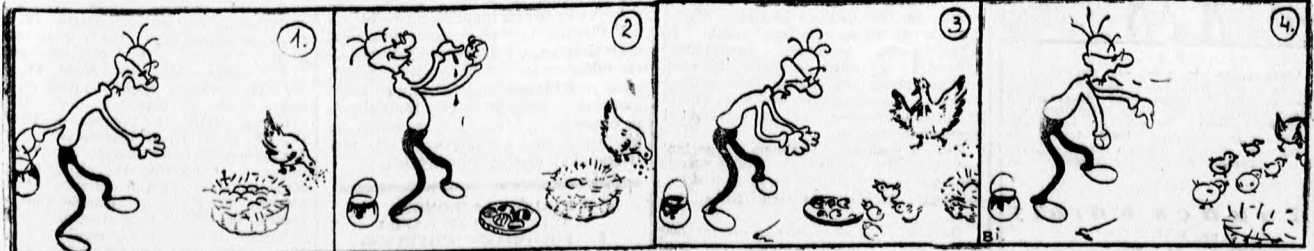
TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Saját termésű paradicsom konzerválásához kell-e szakképzettség? 2. 200 mm. konzervládákhoz milyen értékű felszerelés kell és hol szerezzük be? 3. A Hangyával lehet-e szerződést kötni a konzerv átvételére? (B. G. Békés.)

Felület: 1. Saját termésű paradicsom konzerválásához iparengedély, vagy szakképzettségű igazoló bizonyítvány nem kell, de saját érdekét bizolyítja, ha egy tanfolyamot vesz részt. Ilyen tanfolyamot legközelebb augusztusban tart a M. kir. Erjedéstanj Intézet (Budapest, Herman Ottó-ut 15.) Részvételi díj 25 pengő. Tartama 5 hét. 2. A konzerválásához berendezés vásárolható a Láng gépgyárban (Budapest, Váci-ut 152.), vagy a Magyar Vegyipari Gépgyárban (Budapest, Noszolgy-u. 1.) A berendezés árt illetőleg forduljon közvetlen a nevezett gyárakhoz. 3. A Hangya szokott vásárolni konzerveket: természetesen csak megbízható minőségű. A Hangya központja Budapest, Közköztart-u. 80-84. szám alatt van.

Kérdés: Van-e mezőgazdasági munkások törvény által megszabott legkisebb munkabérek? (Cs. V.)

Felület: A fennálló törvényes rendelkezések értelmében a kormány szükség esetén egyes mezőgazdasági egy-egy évre megállapíthatja a legkisebb munkabért. Tudomásunk szerint jelenleg csak Békés megyében van ez megállapítva. Amennyiben azonban a fizetett napszámberék a gazdasági munkás és családja megélhetését nem biztosítják, bárki kérheti a fizetendő legkisebb napszámberék megállapításának elrendelését az illetékes járási gazdasági felügyelőségtől.



A PIROS TOJÁS LÁBRAKEL

Bessenyei István rajza

Kérdés: 1. Borsodivánka környékén milyen gyümölcsök dísztenek a leginkább? 2. Mikor fog a „Vasárnap” újabb példányát kiadni? 3. Mító vagyok előfizető a lapnak? 4. A rejtélyű behúlése mérsékelt tiszapog határidő a lap keltől számít, vagy megérkezéséig? (B. A., Borsodivánka.) — **Felelet:** 1. Borsodivánka vidékére ajánlható fajták a következők: Kajszibarackfajták: Magyar kajszli, Nagyszombati kajszli, Szilvafajták: Besztercei szilva, Olasz kékszilva, Althann ringló, Almáfajták: Batul, Kasseli nagy renet, Jonathán, Baumann renet, Gravensteinli. Körtefajták: Avranchesi jó Lujza, Diel vajkörte, Vilmos körte, Hardenpont réli vajkörte, Serres Olivér. 2. Újabb pályázat hirdetésére — a tavaszi és nyári nagy dologról miatt — valószínűleg csak ősszel kerül sor. 3. 1924 július 1. óta. 4. A lap keltől.

Kérdés: 1. Mikor kell a lucfenyőmagot elvetni? 2. Mennyi volt a múlt évben az ország kiviteli többlete? 3. Ki a „Gazdasági tudományok” rovatvezetője? (A. L., Algó.) — **Felelet:** 1. Az ősszel megtrágyázott, melyen felszántott földet tavasszal sekélyen felásunk, simára gereblyézzük, 120 cm. széles ágyakra osztjuk. A vetőanyagot legjobban nyomódeszkával készítjük. A barázda 1—2 cm. mély és 2—3 cm. széles legyen. A magot vetőfülökkel hintjük a barázdába. A vetés ideje: melegbél vidéken április közepe, hidegebb vidéken május eleje. 2. 125.1 millió pengő. 3. Schandl József dr. egyetemi tanár.

Kérdés: Lányom külföldön él férje, akit az árvaség háva tíz pengő gyermektartásra kötelezett, üzletét vad háztartására íratta át és így a gyermek-tartásait nem lehet rajta behajtani. Mi tég legyen? (St. B., Nagybányai.) — **Felelet:** Forduljon az árvaszékhöz, ügyvédnek utján pereltesse be férje fejét és annak vadházastársát a rosszhírnű szemű ártruházás megsemmisítése iránt.

Kérdés: OFB által juttatott házhelyet és azon kis házat vettem 700 pengőért: a jegyző a hadirokkantak részére megadandó kedvezményben nem akar részesíteni. Mító legyen? (M. L., Földvár.) — **Felelet:** Forduljon az Országos Föld birtokrendező Bizottsághoz kérvénnyel. Budapest, Szalay-utca 10.

Kérdés: Lucernaföldem a szomszédos lakók baromfiak telegekké. Mit tegyek? (15628. sz. olvasó.) — **Felelet:** Jelentsen fel mezőrendőri kihágás miatt és kérje a kárnak megtérülését és forduljon a főszojgálati hivatalhoz kérvénnyel, hogy kötelezzék a szomszédokat lakóházuk és udvaruk bekerítésére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

G. I., Mezőkövesd: Tessék az illetékes Népöngzőz Hivatalhoz fordulni; ott kaphat a részletekre kiterjedő hivatalos felvilágosítást. — **P. I., Békéscsaba:** A trafikengedély átírására végeztessék a pénzügyvizsgálószóhoz fordulni. — **M. L., Mesterháza:** On 1922 február elseje óta előfizetőnk. — **R. V., Szalapa:** Kérdésére a Hadiléváltórtól kaphat választ. Cim: Budapest, I., Bécsiakaputér 4. — **F. I., Csongrád:** Az eddigi adatok és jelek szerint: nem.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: Egy darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 94 fillér; régi egyforintos 1 pengő. 14 karátos tóbranyar grammonként 8 pengő 25 fillér. Színarany kilogrammja 95 pengő.

Legújabb szabadalmu dugattyu nélküli gyümölcspapernetező készülék



Nincs benne bór, gumi, sem fémdugattyu. Nem romlik, nem kopik, egyszerű, könnyű, szabad kézzel szétcsodható. Használható bármilyen edényből, vagy háttüpotonból, utóbbi esetben csak rossz permetszőgéppel tartályja is alkalmas; belül ónozza is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Takács Károly
ny. MÁV előjáró
BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.
Telefon: 2-906-70.

VASÁR és PIAC
GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszavideki és felsőtiszal 77 kg-os 20.75—21.10, duna-tiszaközi 20.75—21. fejelemeje 20.75—21.05, főbbi dunántúli 20.75—21, 78 kg-os ivi és felsőt. 21.05—21.40, duna-tiszaközi 21.05—21.30, fejelemeje 21.05—21.35, főbbi dunántúli 21.05—21.30, 79 kg-os ivi és felsőt. 21.30—21.60, duna-tiszaközi 21.30—21.50, fejelemeje 21.30—21.55, főbbi dunántúli 21.30—21.50, 80 kg-os ivi és felsőt. 21.45—21.70, duna-tiszaközi 21.45—21.60, fejelemeje 21.45—21.65, főbbi dunántúli 21.45—21.60, rozs pesti-vidéki 18.75—18.85, más származású 18.95—19.15, zab Ia 15.00—15.70, közép 15.45—15.55, finom buzokorra 18.65—18.80, sörárpa kiváló 17.75—18.25, Ia 17.25—17.75, közép 16.50—17, takarmánypára Ia 16.50—16, közép 15—15.50, tengeri tiszántúli és egyéb állomásokról 13.15—13.25, 8-as buzalisz 15.40—15.90 pengő 100 kg-ként.

Határőrpia. Rozs máj. 19.10—19.12, tengeri máj. 13.26—13.28, jul. 13.56—13.58 pengő mm-ként.

Magpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése). A magpiacpon nagyfokú izlettenség volt. A kedvezőtlen időjárás a beföldi üzletnek is éreztette hatását. — A Budapesti Áru- és Értéktörzse hivatalos jegyzeti nyersárúért, 100 kg-ként. Budapest: Köles fehér 15—17, vörös 12.50—13.50, egyéb 11.50—12, ab feladottállomai: tóknag, nagyüzemű 29.50—31, kisüzemű 24.75—25.75, dohos 23—23.50, mák 106—110, Viktória-borsó 17—18, Express 17—18, szokványbub, dunai 21.50—22, dunántúli 21—22, felsőmagyarországi 21—21.50, fűribub, gönbűyűli 17.50—19, hosszú 17.50—19, löheremag, nyers, arának 110—118, muharzag 14.50—16, tavaszi búkkány 14—15, csillagfürt, feür, lapos 13.50—14.50 pengő.

Takarmány. Rétszéna. Ia 6.50—7, IIa 5.50—6, IIIa 3—5.40, muharzséna 5—7.70, lucernaszéna 5.50—9.40, zsupszalma 8.50 P q-ként.

Abraaktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 16, borsókonyki 13.80, buzokorra 13.20—13.40, buzaktakarmánybíz 13.25—13.75, kókuszidőpogácsa 15, lenmagpogácsa 17, melász 10, napraforgópogácsa 15.60—15.75, extrahált napraforgózsára 15, szárított répszelet 12.50—13, repcepogácsa 13.50, rozskorra 12.80 P q-ként.

Tenyészmarhák és jörmösök. Ia beföldi jörmösök (tarka) és beállítási való tíu 70—74, Ia beföldi jörmösök (fehér) 70—74, 1½ éves üsző 70—74, 1½ éves tíu 70—74, fiatal, friss jöfösten 70—80 fillér kg-ként előszuliban.

Vágómárta. Bika, magyar Ia 56—60, IIIa 42, arka, Ia 67—70, IIa 54—66, IIIa 45—52, ökor, magyar, Ia 50—72, IIa 42—48, tarka, IIa 50—72, IIIa 40—48, tehén, magyar, Ia 55—65, IIIa 47, tarka, Ia 70—75, kivételesen 77, IIa 47—68, IIIa 40—46, bivaly, magyar 32—38, növendék 54—74, kisonozni való 26—38 fillér kg-ként, előszuliban.

Borju. Árjegyzés előszuliban Ia 99—104, kivételesen 105, IIa 88—98, IIIa 64—87 fillér kg-ként.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal tüd, darabonként 50 kg, sulyban 46—52, prima fiatal bárány, páronként legalább 80 kg, sulyban 50—56 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mészálva, 3 kg, sulyfönnyással.

Ló. Csikó 55, igás kocsió (nehéz nyugati fajta) 300—750, igás kocsió (könnyű nyugati fajta) 250—480, alárendelt 16 50—250, vágó 16 50—200 P darabonként.

Sertés. Szédettsertés Ia 104—105, IIa 100—103, IIIa 88—96, angol tökesertés 103—106 fillér kg-ként, előszuliban.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 85—90, tarka 95—105 pengő; a 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérel olcsóbb. Tarka bikabőr 45 kg-ig marhabőrből, 55 kg-ig 75—80, borjubőr, hosszalább 150—170, rövidalább borjubőr 190—185, merinó juhbor zöldsulyban 60—70 fillér kg-ként. Mészárosi bőr drb-ként 14—15 P, kisebb löbörét 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 148—164, sózott 158—200, füstölt 190—240, háj 164—180, tepertő 190—220, sertészsír, helybéli 164—180 fillér kg-ként.

Hulpaic. Marcsa, nagyság szerint 300—500, csuka 140—300, ponty 120—200, kárpász 110—140, compó 120—140 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyúk 250—450, csirke, rántani való 180—250, sütni való 240—320 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 140—200, csirke, rántani való 190—450, sütni való 180—400, kappan, hízott 180—240, ruca, hízott 150—200, lud, hízott 120—200, libamáj: nagy 500—800, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 6—8, főzőtojás 5—7, apró 5—6 fillér darabonként.

Tej és fejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött tej 10, aludt tej 96—120, tejszín 180—200, tejföl 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzővaj 280—300, tehéntúró, sovány 50—80, juhtúró 180—240, kevert túró 140—200, juhsajt 200—240, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édesemese 480—520, félédes 380—440, rózsá 320—360, mák, kék 140—160, pergettett méz 140—160, kőmennyag 200—300, háziaspánc, szin 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 20—36, petrezselyem 60—100, kevert zöldség 50—60, zeller 30—50, kalarábó 24—32, vöröshagyma, makói 24—44, közönséges 20—36, fokhagyma 20—40, cékla 16—28, savanyított káposzta 36—48, kekkószta 40—68, sörkószta 46—68, fejessaláta darabja 8—30, toma 60—160, burgonya: Gullbaba 10—12, ószarósa 8—10, nyári róza 10—12, Ella 6—8, kifli 18—24, tömör csiperkémomba 140—280, száritott 400—1000, uborka, udonság 120—280, spárga, udonság 60—300, sóska 25—48, paraj tisztított 14—30, feketeretek 12—24 fillér kg-ként. Hónaproszeket esomóként 10—40 fillér.

Gyümölcs. Alma, nemes 96—200, aszalt szilva 130—148, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—260, dió, keményhéjú 80—120, dióbél 240—380, mogyoróhéj 260—300, héjazott mandula 480—600 fillér kg-ként.

A borpiacpon szállraduló a helyzet. A termékek a fagyveszélyes időjárás miatt tartózkodnak az eladástól, bár aránylag kismértékű a kereslet. Eltűntek a piacról a 1 és 1.2 filléres Mailland fokónkénti eladások, sőt a kistermek 1.3 filléres Mailland alapon is nehezen válnak meg borfiktól. Jobb minőségű borokat Németország részére keresik.

Szesz és szeszisztalok. A szesziszletben az elmúlt héten főleg fogyasztási szeszben igen csendes volt a forgalom és az összes szesziszletet változatlan áron jegyezték. A gyümölcsaláncpiacpon az olcsóbb árúárúlatok ellenére gyér volt a forgalom és törkölypálinka 2.60, seprópálinka 2.70—2.75, szilviorium 4.40, barackpálinka (minőség szerint) 6, borpálinka 3.50 pengőig terjedő áron keit el. Az árak 10.000 literforinként, III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó értendők.

Idégen pénzék vételi és eladási ára 1938 április 12-én. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1680—1700; dollár 327.15—341.15; kanadal dollár 332—337; holland forint 187.40—189.40 pengő. Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Csehkrona 10—11.70; lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 10.20—10.70; román leu 2.50—2.80; bolgár leva 3.00—4; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 77.55—78.45 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

A Paprikaközpont a termés javításáért

A Paprikaközpont legutóbb elhatározta, hogy nagyobb anyagi áldozattal akciót indít a termelési eredmény fokozása és a paprika feldolgozásának javítása érdekében. Az első lépés megtörtént azzal, hogy a szegedi paprikatermelőkörzetben 10 helyen a helyi tulajnak megfelelő minőségű műtrágyákkal műtrágyázási kísérletet állítottak be abból a célból, hogy a környék összes paprikatermelőjének alapján közvetlen tapasztalatokat szerezhessek a szakszerű műtrágyázás előnyéről. A megfelelő műtrágyák alkalmazása elsörangú szakemberek közbejöttével történik és ugyancsak a hivatott szakemberek állapítják meg a különböző fajta műtrágyákkal elért eredményeket.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVELÉSI SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

RÁDIO
Budapest I.

VASÁRNAP. IV. 17.

8.45: Hírek 9: Református istentisztelet. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.30: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Központú Rómából, a Vatikánból. 13: Pius pápa husviti rádiószózatja. 13.05: Operaház zenekar. 13.45: A pápa szózatának magyarnyelvi ismertetése. 14: Hangtisztelet. 15: I. „Az alföldi szarvasmarhatenyésztés irányja”. Placsek András m. ki. gazd. fellgyelő előadása. — II. „Mikor van jó termőföldben a talaj?” Glerka János m. kir. fővezény és Toloczky Kovács László m. kir. vezényészbébes. 15.45: „Homeros” énekar. 16.30: 136.445 Kölcseyról. 17: Cigányzene. 17.40: Hungaria—Szilvia nemzetközi labdarugómezők közötti. 18.40: „Husviti népszokások”. 19.10: Szaloncena. 20: „A piros bugyellárás”. Népszimul. Irtá Csepregy Ferenc. 21.45: Jazz. 22.45: Katonazene.

HÉTFŐ. IV. 18.

9.45: Hírek 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Görög kath. istentisztelet. 12.30: Pontos 165. Időjárás és vízállás. 12.50: Hangtisztelet. 13.30: „Világ-híradó”. 13.45: Cigányzene. 14.50: „Mese a Husviti szüzekről”. 15.15: Szaloncena. 16.25: Előadás. 17.15: Katonatis. 17.50: „Hogyan készült Budapest az eucharisztikus világkongresszusra?” 18.40: Gyenge Anna énekel. 19.10: Előadás. 19.40: „Házjegyelem”. 21.30: Cigányzene. 22.30: Jazz. 23.30: Hangtisztelet.

KEDD. IV. 19.

12.45: Zongora. 13.30: Szaloncena. 16.10: Asszonyok tanácsadójá. 17: „Magyar táj, magyar szemmel”. 17.30: Dabárda 18: „Hogyan kaphatunk épületalakításhoz és tatarozáshoz hitelt?”. 18.20: Brácsa zongorakísérettel. 18.50: „A rádió hitottai”. 19.30: Hangtisztelet. 20.20: Versek. 20.40: Cigányzene. 22: A „Dán-négyes”. 23: Jazz.

SZERDA. IV. 20.

12.05: Cigányzene. 13.30: Hangtisztelet. 16.15: Diákféltóra. 17: Légitámlai előadás. 17.25: Cigányzene. 18.15: Előadás. 18.45: Szaloncena. 19.30: Operaház előadás. „Simone Bocconegra”. Zenéjét szerezte Verdi. 23.20: Hangtisztelet.

CSTÜRTÖK. IV. 21.

12.05: Ének zongorakísérettel. 13.30: Szaloncena. 16.15: Előadás. 17: „Futó emlékek egy magyar kőitőről”. 17.30: Operaház zenekar. 18: Előadás a „Nemzetközi Vasárnap”. 18.45: „Nővégyezési segélyi tanácsadó”. Urbányi Jenő dr. m. kir. kiserítőügyi adjunktus előadása. 19: Cigányzene. 20: „Karolina vagy: Egy szerentés fiátás”. Irtá Csepregy Ferenc. 21.15: Dolmányi Ernő XV. Beethoven-estje. 22.05: Tánctisztelet. 23.15: Cigányzene.

PÉNTEK. IV. 22.

12.05: Triumf-egyhátes. 13: Szimfonikus zenekar. 16.15: Diákféltóra. 17: Cigányzene. 18: Tánctisztelet. 18.50: „Elliziumi beszélgetések”. (Zrínyi és Napoleon.) 19.30: Operaház előadás. 1. „A franciák salátá”. Énekes balett. 3. „A háromszögletű kalap”. Balett. 22.15: Időjárás. Majd: Hangtisztelet. 23.05: Szaloncena.

SZOMBAT. IV. 23.

12.05: Balhajtka-zenekar. 13.30: Hangtisztelet. 16.15: Mesék. 17: Zongorahegedű. 17.25: „Mit lipez a rádió?” 18: Szaloncena. 18.30: „A leglites tér tulajdonságai”. 19: Ének 20: „A szökőmondó doktor”. Vizitáció. 21.10: Hangverseny Zenekar. 22.40: Jazz. 23.15: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap. IV. 17. 11.15: Cigányzene. 12.30: Operaházai zenekar. 15: Hangtisztelet. 16.30: Cigányzene. 18.10: Zongora. 19: Előadás. 19.30: Feloiasás. 20.30: Hangtisztelet. — **Hétfő. IV. 18.** 11.15: Postászenekar. 17.15: Szaloncena. 18.30: Előadás. 19: Zongora-hegedű. 19.40: Sakk-előadás. — **Kedd. IV. 19.** 18: Hangtisztelet. 18.20: Francia nyelvlecke. 18.50: Hangtisztelet. 19.30: Mezőgazdasági féltóra. 20: Előadás. — **Szerda. IV. 20.** 18.50: Olasz nyelvlecke. 19.25: Szaloncena. 20.05: Csevegés. 21: Tánctisztelet. — **Csütörtök. IV. 21.** 18.45: Cigányzene. 19: Angol nyelvlecke. 19.30: Előadás. 20: Ének. 21: Hangtisztelet. — **Péntek. IV. 22.** 18.20: Gyorsírás. 19.30: Előadás. 20.25: Hangtisztelet. 21.50: Jazz. — **Szombat. IV. 23.** 17.30: Szaloncena. 19: Mezőgazdasági féltóra. 19.30: Hangtisztelet.